

I Pla de Joventut d'Ontinyent

2019-2023

Data de publicació: octubre de 2019

ISBN:

Informe elaborat per:

Raúl Ruiz Callado (Investigador Principal)
Javier Ortega Fernández (Coordinador)
Pablo de Gracia Soriano
Danny Piciucchi

Portada:

Pablo de Gracia Soriano

Cita recomanada:

Ruiz-Callado, R.; Ortega-Fernández, J.; de-Gracia-Soriano, P.; Piciucchi, D. (2019). *I Pla de Joventut d'Ontinyent 2019-2023*.
Alicante: Limencop

DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA I
FACULTAT DE CIÈNCIES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS
UNIVERSITAT D'ALACANT

I Pla de Joventut d'Ontinyent

2019-2023

ÍNDEX

- 03**   **INTRODUCCIÓ**

- 04**   **METODOLOGIA**

- 06**   **EL TREBALL DE CAMP I
ELS TALLERS
PARTICIPATIUS**

- 10**   **RADIOGRAFIA SOCIAL
DE LA JOVENTUT A
ONTINYENT**

- 25**   **EIXOS ESTRATÈGICS I
LÍNIES D'ACTUACIÓ**

INTRODUCCIÓ

Tradicionalment s'ha pensat en la joventut com un «col·lectiu en transició». Això es devia, en part, al raonament següent: si les seues preocupacions, interessos i propostes tan sols es corresponien amb un període curt i limitat de la vida d'un individu, no calia dedicar-hi una atenció específica. Aquest error de perspectiva ha portat aquest grup d'edat a una posició residual en les agendes polítiques, tant en l'àmbit local com supralocal, fet que ha generat un dèficit estructural de polítiques públiques juvenils. La irrupció de moviments associatius juvenils amb relativa capacitat d'influència, així com la progressiva consolidació d'una joventut crítica i preocupada pels afers públics, ha derivat en un nou escenari de més sensibilització envers els assumptes que incumbeixen a aquest col·lectiu.

L'Ajuntament d'Ontinyent, amb l'objectiu d'avançar en el marc de les polítiques públiques de joventut, ha decidit traçar un model estratègic que incidisca en els problemes dels joves a través d'actuacions planificades. Es tracta, en definitiva, d'incorporar un nou enfocament que aborde els múltiples problemes que els afecten, al mateix temps que es dissenyin possibles solucions a partir d'un procés de diagnòstic previ. És el que col·loquialment s'anomena un *full de ruta* per al disseny de polítiques locals de joventut, que permetrà que els agents competents identifiquen els assumptes prioritaris sobre els quals cal actuar.

Com a resultat principal es presenta el I PLA DE JOVENTUT D'ONTINYENT 2019-2023 (PJO 2019-2023), un document que, per a la seua elaboració, s'ha servit d'una sèrie de pautes metodològiques en el marc d'un disseny de planificació estratègica amb un enfocament sociològic, participatiu i territorial. S'ha realitzat en col·laboració amb el Departament de Sociologia I de la Universitat d'Alacant, que ha estat l'encarregat de les tasques de planificació metodològica, disseny, anàlisi i redacció del pla.

En l'informe es presenta prèviament una «radiografia social» dels problemes més significatius de la joventut ontinyentina. S'hi tracten temes tan

diversos com l'educació, l'ocupació juvenil, l'emancipació, l'oci, la cultura, problemes de noves addiccions en edats primerenques, la participació juvenil, la desigualtat de gènere o la mobilitat, entre d'altres. A més, cal afegir-hi que s'analitzen des de la perspectiva de la joventut, sent conseqüents amb el seu rol proactiu en tot el procés d'elaboració del pla. A través de la «radiografia» es descriuen, d'una banda, greus problemàtiques de caràcter estructural que afecten la joventut en conjunt, tot i que, en paral·lel, es posa un èmfasi especial en els factors idiosincràtics de la població local. En resum, es dissenya l'eina que sintetitza i justifica la relació dels eixos estratègics i de les línies d'actuació que s'inclouen a continuació.

L'apartat «Eixos estratègics i línies d'actuació» és la cristallització del resultat de diferents tallers participatius, l'anàlisi rigorosa dels diagnòstics previs i el treball tècnic de l'equip encarregat de dissenyar el pla. Es presenten un total de cinc eixos estratègics:

EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA
ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPRENEDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA
REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT
LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL
LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL

Aquests eixos estratègics són els temes principals sobre els quals tracta el PJO 2019-2023. A aquests eixos s'hi afegixen un total de 25 línies d'actuació. En definitiva, s'ha dissenyat un document operatiu, propositiu i conseqüent amb la realitat social i local de la joventut d'Ontinyent, sabent que es disposa de quatre anys perquè siga implementat. A més, a manera de «recomanacions», s'hi ha inclòs un total de 92 propostes específiques vinculades a les diferents línies d'actuació.

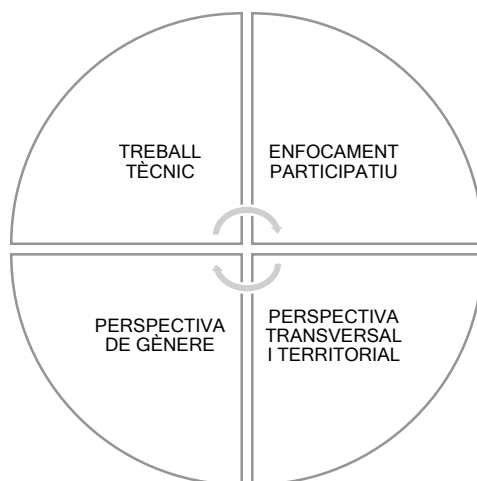
DESCRIPCIÓ DE LA METODOLOGIA

FONAMENTS METODOLÒGICS

A l'hora de definir la metodologia, els mètodes d'investigació, les tècniques per a recopilar dades i informació, així com qualsevol activitat relacionada amb el projecte, s'ha de realitzar un treball reflexiu previ que assente els principis ètics, acadèmics i professionals que recolzen tot el procés de planificació estratègica que s'ha de realitzar. S'ha denominat *fonaments metodològics* i, encara que el terme sone acadèmicista, serveix per a indicar les perspectives i enfocaments que guien i determinen el conjunt

d'actuacions que es realitzen al llarg del projecte. Cal recordar que aquests principis han nascut, fonamentalment, de diàlegs i acords entre la corporació local i l'equip d'investigació encarregat de dissenyar i elaborar l'informe final.

Els fonaments metodològics que guiaran el procés de planificació estratègica de polítiques municipals de joventut de la localitat d'Ontinyent s'agrupen en quatre dimensions: treball tècnic acadèmic, enfocament participatiu, perspectiva de gènere i perspectiva transversal i territorial.

Treball tècnic acadèmic

En aquest aspecte es remarca que la tasca tècnica i científica del procés de planificació ha sigut un factor clau en tot el projecte, especialment en la fase de sistematització, operacionalització i anàlisi de la informació. S'ha comptat amb la col·laboració tècnica d'un equip d'investigadors del Departament de Sociologia I de la Universitat d'Alacant, coordinat pel degà de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales i professor titular del Departament de Sociologia I de la Universitat d'Alacant. El rigor i la planificació metodològica de caràcter tècnic i científic han servit de baluard per a incorporar altres perspectives i enfocaments al procés de planificació i, d'aquesta manera, transcendir el

disseny de polítiques públiques des d'un marc unidimensional.

Enfocament participatiu

Quan s'inclou el terme *participatiu* en el camp de les ciències socials, la investigació social o el disseny de polítiques públiques, es corre el risc de ser objecte de la gastada pregunta de si s'està davant d'un procés autènticament participatiu o si és una altra experiència més de maquillatge pseudoparticipatiu. En aquest cas, per a evitar qualsevol discussió i crítica en aquest sentit, es fa un exercici previ d'honestedat sociològica i, en conseqüència, s'adverteix el lector que aquest projecte parteix d'un enfocament participatiu encara que sotmès a una sèrie de limitacions

espaciotemporals i d'operacionalitat. La trajectòria que avala l'equip de recerca en processos participatius en altres localitats, i l'acord entre la corporació local i la Universitat d'Alacant a l'hora de tractar d'incorporar la participació del jovent en el disseny de la planificació estratègica i les polítiques públiques, ha fet possible que aquest enfocament siga la guia per a definir i determinar les fases metodològiques del projecte.

Perspectiva de gènere

Amb independència dels debats que es generen en el terreny polític sobre la qüestió de gènere, el tractament que en fa aquest projecte parteix d'una dimensió acadèmica. Una volta aclarit aquest tema, cal precisar que la perspectiva de gènere, que fonamenta el procés de planificació estratègica, és un imperatiu moral que adquireix rellevància quan es treballa en el disseny de polítiques públiques de joventut. Per a revertir el problema estructural de desigualtat de gènere no n'hi ha prou amb suggerir actuacions estratègiques que vagen en aquesta línia; es té l'obligació d'anar un pas més enllà i seguir els dictàmens que s'apliquen progressivament en el conjunt d'institucions, administracions públiques, universitats, etc., que no és un altre que partir de marcs cognitius, normatius i metodològics sustentats en la perspectiva de gènere.

Perspectiva transversal i territorial

Tot professional que treballa directament amb població juvenil serà capaç de fer una llista àmplia de temàtiques que podrien tenir alguna relació amb les múltiples realitats sociològiques. A més, quan s'aplica una intervenció sobre una problemàtica que afecta aquest col·lectiu és prou freqüent que s'haja d'incidir en diferents dimensions, totes relacionades entre si. Per a dissenyar un marc realista de planificació estratègica de polítiques públiques de joventut és convenient partir d'una perspectiva transversal a l'hora d'estructurar, classificar i analitzar el complex escenari de la joventut. Aportar a la investigació i al disseny d'estratègies un grau més elevat de realisme i, sobretot, buscar ser conseqüent amb l'intricat sistema de relacions culturals i socials de l'etapa juvenil. En paral·lel, també s'inclou com a fonament

metodològic la perspectiva territorial. Es tracta d'un tipus de visió que ens permet situar-nos en el context local d'Ontinyent i copsar els esdeveniments, les relacions i experiències que són específiques d'aquest lloc. Incorporar aquesta perspectiva és fonamental si es té per objectiu dissenyar un model estratègic d'acord amb les necessitats locals, ja que, altrament, els plans locals de joventut perdrien una de les seues essències més significatives: la territorialitat.

EL TREBALL DE CAMP I ELS TALLERS PARTICIPATIUS

FASES DE LA METODOLOGIA

- PRIMERA. REVISIÓ DEL DIAGNÒSTIC PREVI:** comprensió, sistematització i anàlisi de la informació recollida en les 62 pàgines del diagnòstic previ al Pla de Joventut 2019-2023, realitzat el 2017 per la Regidoria de Joventut d'Ontinyent. Aquest document inclou dades i informació sobre la població en general i la joventut en particular, els recursos formatius i educatius que té el municipi, la situació del mercat laboral juvenil i una síntesi de les associacions i entitats socials que hi estan registrades. També es poden conèixer a través d'aquest informe les polítiques públiques de joventut que ha posat en marxa la corporació local els últims anys. Com a valor afegit, inclou els resultats d'un qüestionari en què han participat un total de 329 joves dels centres educatius d'Ontinyent, i, en paral·lel, s'ha registrat l'opinió de 240 joves que van participar en una enquesta en línia. Els temes han tractat sobre formació i educació, ocupació, participació, cultura, oci, salut i esports. D'una banda, el diagnòstic ens ofereix l'oportunitat de conèixer els hàbits i pràctiques socials que exerceix una part de la joventut d'Ontinyent, tot i que, com a element diferenciador, aporta una bateria de propostes per tal que formen part de les línies d'actuació del pròxim pla de joventut. En total es van arribar a registrar més d'un centenar de propostes, encara que es feien des d'un punt de vista individual, i, per tant, és convenient prendre-les amb cautela i rigor. En definitiva, el diagnòstic previ ha servit d'instrument de partida per a definir l'enfocament metodològic que s'anava a implementar per a ser conseqüents amb els objectius del projecte.
- SEGONA. AMPLIAR INFORMACIÓ DEL DIAGNÒSTIC PREVI:** Àrees d'Igualtat de Gènere, Emancipació i Habitatge. Tot i la gran amplitud temàtica del diagnòstic previ de joventut, es va considerar la necessitat d'aprofundir en algunes qüestions que havien quedat relegades a un pla

residual i que, segons el criteri tècnic, s'entenia que calia incloure com a temàtiques centrals en el marc del procés de planificació estratègica sobre polítiques de joventut. Ens referim al tema de la desigualtat de gènere en l'etapa juvenil i adolescent, i al problema generalitzat de l'emancipació tardana de la joventut. Així doncs, es va organitzar un grup de discussió (*focus group*) el mes d'abril de 2019, per al qual es van seleccionar joves del municipi amb un perfil determinat, com també professionals vinculats a les temàtiques que eren objecte de la investigació. Amb una durada aproximada de quatre hores i dinamitzat per l'equip tècnic del Departament de Sociologia I de la Universitat d'Alacant, es va obtenir una informació força valuosa.

Il·lustració 1 Focus Group amb joves d'Ontinyent (abril, 2019) Fase de Diagnòstic

Font: elaboració pròpia

Els i les participants van tenir l'oportunitat de debatre, deliberar i consensuar les diferents situacions de desigualtat de gènere que experimenten les xiques i xics de la localitat, al mateix temps que formulaven suggeriments per revertir la problemàtica des del camp de les competències municipals. En matèria d'emancipació juvenil es van seguir pautes similars. Per a dinamitzar el taller es va aplicar el mètode del DAFO-CAME (debilitats, amenaces, fortaleces, oportunitats. Corregir, afrontar,

mantenir, explotar), a través del qual els i les participants aportaven crítiques de manera sistematitzada i ordenada, per a, tot seguit, reformular les afirmacions i convertir-les en propostes. Es tracta d'un exercici de deliberació col·lectiva en què la posada en comú d'arguments, opinions i judicis de valor és l'autèntica potencialitat d'aquesta tècnica d'investigació.

- **TERCERA. SISTEMATITZAR ELS RESULTATS DEL DIAGNÒSTIC PREVI I DEL TALLER DAFO A DOCUMENTS DE PRIORITZACIÓ DE PROPOSTES:** del centenar de propostes recollides a través de les enquestes del diagnòstic previ, sumades a les propostes que havien sorgit del taller complementari que es va organitzar el mes d'abril, era convenient delimitar i sistematitzar tota aquesta informació. L'objectiu era preparar una eina pràctica i útil que servira perquè la joventut poguera prioritzar, mitjançant un procés previ de debat i reflexió conjunta, les necessitats i propostes que consideraren de prioritat alta, mitjana o baixa. En aquest sentit, es van elaborar cinc documents que incloïen un total de 79 necessitats associades a diferents àrees temàtiques (educació i formació, ocupació, emprenedoria i emancipació, cultura, oci, participació, noves tecnologies i mobilitat urbana, desigualtat de gènere, esports i hàbits saludables). Amb això es va dissenyar un document òptim, vàlid i en concordança amb l'enfocament participatiu que s'estava treballant fins al moment.
- **QUATRE. TALLERS PARTICIPATIUS: PROCÉS DE DELIBERACIÓ, REFLEXIÓ I DISSENY DEL PJO:** seguint la línia de l'enfocament participatiu, es van organitzar diversos tallers en els quals la ciutadania d'Ontinyent, principalment la joventut, va poder expressar, debatre i discernir col·lectivament sobre els problemes, demandes i inquietuds que afecten el seu col·lectiu. Abans d'organitzar aquests tallers va ser necessari partir d'un consens metodològic que estiguera en concordança amb els objectius del projecte. En primer lloc, es van suggerir dos principis

fonamentals: havia de generar un espai que incentivara la reflexió col·lectiva i que es donara suport al consens per a la presa de decisions; els processos de sol·licitud de propostes a títol individual no es corresponien amb la fonamentació metodològica de partida; per aquest motiu, la dimensió qualitativa i deliberativa va adquirir una rellevància notable des del primer instant. En segon lloc, calia integrar la joventut local en el procés d'elaboració del pla, calia dotar-los d'un paper proactiu en la fase de priorització i disseny dels eixos estratègics que anaren sorgint. I, en tercer lloc, es va proposar com a principi ineludible incloure la perspectiva de gènere en el disseny i dinamització dels tallers participatius.

- Durant els mesos d'abril, maig i juny de 2019 es van organitzar quatre tallers participatius dirigits a diferents perfils juvenils, professionals i tècnics de la localitat. En total hi van participar unes cinquanta persones, la majoria joves entre 15-30 anys. En termes proporcionals va ser similar la presència de xics i xiques, de manera que es va poder analitzar la visió dels problemes juvenils des de les dues perspectives. Els tallers es van estructurar respectant la mateixa dinàmica en tots, encara que el perfil dels participants variava en funció dels objectius metodològics. Un dels tallers s'adreçava a la població adulta, principalment tècnics de l'ajuntament i representants d'entitats associatives; en el segon i el tercer van participar dos grups d'estudiants de dos cicles de formació professional diferents (un grup notòriament masculinitzat i un altre en què la proporció de dones estudiants era lleugerament superior). Per a acabar, es va muntar un taller obert a tota la ciutadania en què van assistir, principalment, joves entre 20-30 anys.
- Els tallers participatius es van programar en dues parts. La primera durava aproximadament una hora i consistia a deliberar i decidir de manera consensuada el grau de prioritat que atribuïen a una llista de problemàtiques associades a la joventut del municipi. Van treballar en grups reduïts els documents a què s'ha fet al·lusió en l'apartat anterior (document de priorització de propostes). Es va originar un espai deliberatiu en el quals van fluir posicions crítiques molt significatives i es van generar

reflexions i propostes de gran interès a partir de les aportacions i intervencions que feien els companys i companyes. Aquestes són algunes imatges que hem recollit d'aquesta primera part:

Il·lustració 1 Taller participatiu del I Pla de Joventut 2019-2023 d'Ontinyent a l'IES l'Estació (maig, 2019)

Font: elaboració pròpia

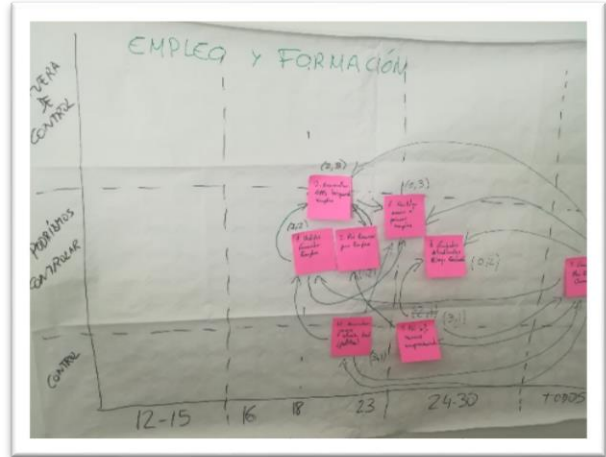
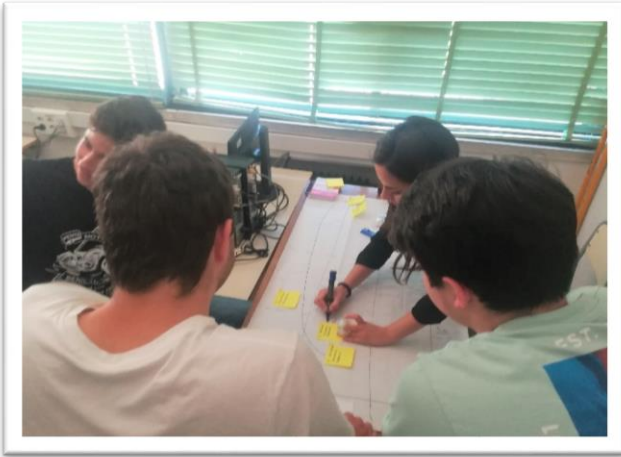
Il·lustració 2 Taller participatiu del I Pla de Joventut 2019-2023 d'Ontinyent a l'IES l'Estació (maig, 2019)

Font: elaboració pròpia

La segona part també durava al voltant d'una hora. Ací es va incorporar un nou element: el **fluxograma**. Es tracta d'una eina per a la investigació social àmpliament utilitzada en el marc dels processos participatius. Consisteix a crear col·lectivament una matriu per a ubicar les necessitats que s'han assenyalat prèviament com a prioritàries depenent del grau de control per a

revertir aquestes necessitats (eix vertical) i identificar a quin grup d'edat afectaria preferentment (eix horitzontal). Una vegada completat aquest primer pas, els participants van haver de interrelacionar el conjunt de necessitats mitjançant fletxes unidireccionals seguint la lògica causa-conseqüència. Tot això, per descomptat, va ser precedit de l'explicació de l'equip dinamitzador.

Il·lustració 3 Taller Participatiu del I Pla de Joventut 2019-2023 d'Ontinyent a l'IES l'Estació (maig, 2019)

Font: elaboració pròpia

En l'últim taller es va reformular la dinàmica metodològica per a introduir una nova tècnica en el disseny del pla de joventut que aportara un enfocament nou al que s'havia fet fins llavors. Els joves que hi participaven van tenir l'oportunitat de debatre en profunditat, a través d'un format de diàleg obert, sobre temes diversos que els afecten directament, com ara: l'habitatge, la situació laboral, l'educació, les xarxes socials, els nous problemes d'addicció en l'etapa juvenil,

l'associacionisme, l'esport, la desigualtat de gènere, la mobilitat, l'oci, la cultura i els problemes de segregació ètnica, entre d'altres. Va ser una jornada extensa de discussió deliberativa que va durar unes quatre hores, moderada pel grup d'investigació de la Universitat d'Alacant, i que va comptar amb la presència de membres de l'equip de govern local, els quals van adoptar un paper passiu de mers espectadors.

Il·lustració 4 Jornada participativa del I Pla de Joventut 2019-2023 d'Ontinyent (juny, 2019)

Font: elaboració pròpia

RADIOGRAFIA SOCIAL DE LA JOVENTUT A ONTINYENT

(2018-2019)

I. INFORMACIÓ SOCIODEMOGRÀFICA DE LA JOVENTUT

II. EDUCACIÓ I RECURSOS FORMATIUS

III. MERCAT LABORAL I OCUPACIÓ JUVENIL

IV. CULTURA I OCI DIRIGIT A LA JOVENTUT

V. TEIXIT ASSOCIATIU JUVENIL I PROCESSOS PARTICIPATIUS

VI. L'ESPORT I ELS HÀBITS SALUDABLES

VII. HABITATGE I EMANCIPACIÓ JUVENIL

VIII. MOBILITAT I TRANSPORT

IX. DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ETAPA ADOLESCENT I JUVENIL

X. INCLUSIÓ SOCIAL I CULTURAL EN L'ETAPA JUVENIL

RADIOGRAFIA SOCIAL DE LA JOVENTUT A ONTINYENT

I. INFORMACIÓ SOCIODEMOGRÀFICA DE LA JOVENTUT

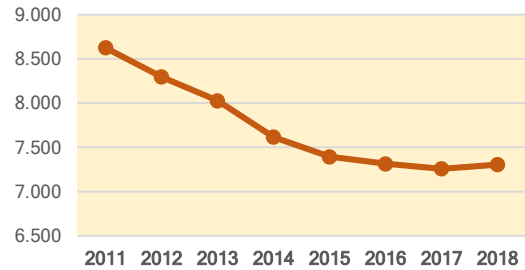
Ontinyent és un municipi del sud de la província de València i capital de la comarca de la Vall d'Albaida. Està situat a 85 km de la capital (València) i a 88 km d'Alacant; fita amb els municipis de Bocairent al sud-est, Agullent a l'est, Aiello de Malferit al nord-est, Moixent i Vallada al nord, Fontanars dels Alforins i Banyeres de Mariola al sud-est i Alfafara al sud. Les últimes dècades, Ontinyent ha experimentat un creixement urbanístic i demogràfic notable, amb dos períodes clau: els anys 90 i l'any 2004, quan es registra un creixement de la població significatiu.

Segons les últimes dades consultades (1 de gener de 2018, padró municipal), el total d'habitants censats és de 35.395 persones, dels quals 17.902 són dones i 17.493 homes. Del total de població registrada, el 9% té nacionalitat estrangera (3.346), procedents principalment de països com Romania (1.045), Bulgària (577) i el Marroc (577).

La joventut a Ontinyent, és a dir, les persones compreses entre els 12 i 30 anys, representa el 21% del total de la població (7.306 joves). Per a aquest cas, els xics serien un total de 3.792 (22%), mentre les xiques registren una xifra lleugerament inferior, 3.514 (20%).

En l'última dècada, el total de joves empadronats al municipi ha baixat substancialment, amb una reducció aproximada de més de 1.000 des del 2011. Les dades que ens proporciona l'Institut Nacional d'Estadística així ho confirmen: el 2011 hi havia un total de 8.627 joves, mentre que el 2018 la xifra és de 7.306 (variació de 18 punts percentuals). No obstant això, el canvi substancial passa, principalment, durant el període de 2011-2015, ja que a partir d'aquest últim any la xifra de joves a penes varia i, fins i tot augmenta lleugerament entre 2017-2018. El gràfic següent així ho confirma:

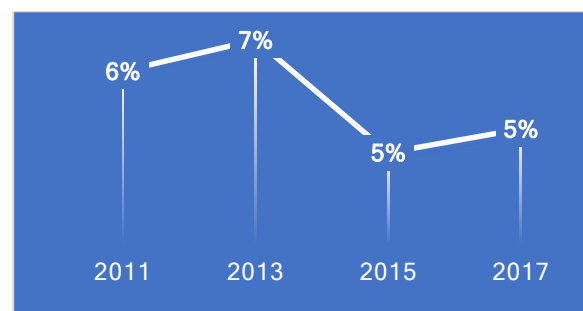
Gràfic 1 Evolució anual de la joventut a Ontinyent

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE (2019)

El registre sobre variacions residencials, que ofereix la possibilitat de saber el nombre de baixes en el padró municipal¹ que es produeixen durant un període anual a escala municipal, confirma que la joventut entre 16 i 35 anys que resideix a Ontinyent no deixa el municipi amb la mateixa intensitat que ho feia fins al 2015, aproximadament. En el període de 2011-2013 van abandonar la localitat una mitjana de 600 joves l'any, dada que equival al 6-7% del seu mateix grup d'edat. Aquesta xifra es va reduir dràsticament a partir del 2015, any en el qual es van donar de baixa pràcticament la meitat de joves que en anys posteriors (382). La tendència s'ha mantingut fins al 2017 (últim any de referència), amb una mitjana d'un 5% de joves que marxen anualment.

Gràfic 2 Evolució en % de les baixes en el padró de la joventut (ONTINYENT: 2011-2017)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE (2019)

¹ Nombre de baixes en el padró municipal: indicador que proporciona l'INE en què es registra el total de persones (segons sexe i edat) que es donen d'alta en un altre municipi diferent i, per tant, se'ls identifica com a persones donades de baixa en el municipi de residència anterior.

II. EDUCACIÓ I RECURSOS FORMATIUS

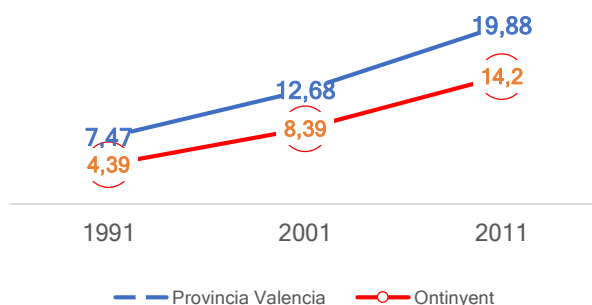
L'accés a l'educació obligatòria, així com la possibilitat de disposar d'un ventall ampli d'oferta formativa són indicadors del desenvolupament d'una regió, i especialment dels seus habitants més joves.

En primer lloc es mostren a les dades proporcionades pel Cens de Població (a data de 2011) per fer una breu estimació sobre el nivell d'estudis superiors, mitjans, primaris i sense estudis que té la població que resideix a Ontinyent. Segons la informació consultada, el 14,2 % de la població local té estudis superiors, és a dir, ha obtingut una titulació universitària; no obstant això, es tracta d'una xifra notablement inferior en relació amb la mitjana de la província de València (el 19,88 % tenen estudis superiors). En termes històrics (vegeu gràfic 3), hi ha hagut un clar augment a Ontinyent de persones que han accedit a la universitat; cal recordar que el 2001 l'índex de titulats universitaris era del 8,4%, i el 1991 tan sols representaven el 4,4%. Aquest increment ha seguit una dinàmica similar en el conjunt de la província (creixement, en termes percentuals, de 6-7 punts entre 2001 i 2011 en els dos territoris), de manera que no hem arribat a detectar singularitats locals més enllà de la distinció entre el 14 % que representen a Ontinyent i el prop del 20 % relatius a tota la província.

El contingent més voluminós de persones per nivell d'estudis es troba en «estudis mitjans» (recull la formació secundària, els diferents graus d'FP i el batxillerat), s'estima que un 60%, aproximadament, ha arribat a assolir aquest nivell. La dada a escala local és superior al de la mitjana provincial (55%). Pel que fa als nivells inferiors d'educació (estudis primaris i sense estudis) no s'observen diferències significatives en el pla territorial i els percentatges rondarien el 14% de persones amb estudis primaris i el 11% de persones sense estudis.

A continuació s'inclouen una sèrie de taules que proporciona informació afegida sobre els recursos formatius que hi ha disponibles a Ontinyent en l'actualitat:

Gràfic 3 Evolució (1991-2011): percentatge de titulats superiors

Font: elaboració pròpia a partir de les dades consultades en ARGOS (Portal d'Informació de la Generalitat Valenciana).

RELACIÓ DE RECURSOS FORMATIUS EDUCACIÓ REGLADA

A continuació es revisarà informació sobre l'educació reglada:

Taula 1. Nombre de centres d'educació reglada d'Ontinyent (2018-19)

Nivell educatiu	Nombre de centres que la imparteixen
Educació infantil	15
Educació primària	11
ESO	8
Batxiller	5
Cicles formatius grau mitjà	3
Cicles formatius grau superior	3
Música	3
Dansa	1
Formació de persones adultes	1
Educació especial	7
Cicles formatius grau bàsic	3
Cicles formatius grau bàsic. 2a oportunitat	1
Graus universitaris	9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades consultades en ARGOS (Portal d'Informació de la Generalitat Valenciana).

De la taula precedent, cal destacar-ne els onze centres educatius en què s'imparteix educació primària i els vuit centres amb educació secundària. També escau assenyalar que la localitat compta amb set centres on s'imparteix educació especial. D'altra banda, per a cursar formació professional (de grau mitjà o superior) disposa de tres centres, tots de titularitat pública. El batxillerat, un dels períodes formatius que donen accés a la universitat, s'imparteix en cinc centres (tres de titularitat pública i dos de règim privat concertat).

RELACIÓ DE CENTRES: EDUCACIÓ REGLADA

Taula 2 Relació de centres formatius d'educació infantil i primària (2018)

Educació infantil		Educació primària	
Nom	Règim	Nom	Règim
CEIP Bonavista	Públic	CEIP La Solana	Públic
CEIP La Solana	Públic	CEIP Lluís Vives	Públic
CEIP Lluís Vives	Públic	CEIP Mestre Carmelo Ripoll	Públic
CEIP Mestre Carmelo Ripoll	Públic	CEIP Martínez Valls	Públic
CEIP Martínez Valls	Públic	CEIP Vicente Gironés Mora	Públic
CEIP Vicente Gironés Mora	Públic	Centre privat Hogar Parroquial San José	Privat concertat
Centre Priv. Ed. Inf. 1er Ciclo El Bosquet	Privat	Centre privat La Concepción	Privat concertat
Centre Priv. Ed. Inf. 1er Ciclo El Món dels Menuts	Privat	Centre privat La Milagrosa	Privat concertat
Centre Priv. Ed. Inf. 1er Ciclo La Roda II	Privat	Centre privat Pureza de María	Privat concertat
Centre Priv. Ed. Inf. 1er Ciclo Tralarà	Privat	Centre privat Santa María	Privat concertat
Centre privat Hogar Parroquial San José	Privat concertat	PÚBLIC: 50% PRIVAT-CONCERTAT: 50%	
Centre privat La Concepción	Privat concertat		
Centre privat La Milagrosa	Privat concertat		
Centre privat Pureza de María	Privat concertat		
Centre privat Santa María	Privat concertat		
PÚBLIC: 40 % PRIVAT: 27 % PRIVAT CONCERTAT: 33 %			

Font: elaboració pròpia a partir de les dades consultades en ARGOS (Portal d'Informació de la Generalitat Valenciana).

Taula 3. Relació de Centres Formatius de l'ESO i Batxillerat

ESO (EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA)		BATXILLERAT	
Nom	Règim	Nom	Règim
Centre privat Hogar Parroquial San José	Privat concertat	Centre privat La Concepción	Privat concertat
Centre privat La Concepción	Privat concertat	Centre privat Pureza de María	Privat concertat
Centre privat La Milagrosa	Privat concertat	IES Jaume I	Públic
Centre privat Pureza de María	Privat concertat	IES L'Estació	Públic
Centre privat Santa María	Privat concertat	IES Pou Clar	Públic
IES Jaume I	Públic	PÚBLIC: 60 % PRIVAT-CONCERTAT: 40 %	
IES L'Estació	Públic		
IES Pou Clar	Públic		
PÚBLIC: 37 % PRIVAT CONCERTAT: 63 %			

Font: elaboració pròpia a partir de les dades consultades en ARGOS (Portal d'Informació de la Generalitat Valenciana).

Taula 4. Relació de centres formatius de cicles formatius de grau mitjà i superior d'Ontinyent

GRAU MITJÀ FP		GRAU SUPERIOR FP	
Nombre	Règim	Nombre	Règim
IES Jaume I	Públic	IES Jaume I	Públic
IES L'Estació	Públic	IES L'Estació	Públic
IES Pou Clar	Públic	IES Pou Clar	Públic
FP GRAU MITJÀ: <ul style="list-style-type: none"> - Instal·lacions de Telecomunicació - Instal·lacions Elèctriques i Automàtiques - Cures Auxiliars d'Infermeria - Emergències Sanitàries - Manteniment de Vehicles Autopropulsats - Explotació de Sistemes Informàtics - Gestió Administrativa - Comerç - Manteniment Electromecànic - Instal·lacions Frigorífiques i de Climatització 		FP GRAU SUPERIOR: <ul style="list-style-type: none"> - Automoció i Robòtica Indústria - Higiene Bucodental - Automoció - Administració i Finances - Comerç Internacional - Desenvolupament d'Aplicacions Informàtiques - Administració de Sistemes Informàtics 	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades consultades en ARGOS i el diagnòstic previ del Pla de Joventut (Aj. d'Ontinyent, 2018)

Fins a tres centres públics d'ensenyament ofereixen deu cicles formatius de grau mitjà i 7 de grau superior; es tracta d'una oferta de formació professional relativament extensa. No obstant això, l'accés a l'FP de la joventut està condicionat per determinats **biaixos que dificulten el desenvolupament integral de l'FP com una eixida professional òptima i de qualitat**. Aquesta és l'opinió d'una de les joves consultades:

Se ha mejorado en la información sobre la FP, pero todavía hay mucho por hacer y debemos tener más información. Se sigue enfocando en que «los tontitos» tienen que hacer FP, y no es así..., está muy estigmatizada la FP. (Xica de 22 anys)

A més de l'estigmatització lligada a l'FP, persisteix un altre fenomen consubstancial a la desigualtat de gènere. Ens referim a la manifesta **segregació per gènere que es dona en una gran part dels cicles formatius d'FP** que s'imparteixen en els IES d'Ontinyent. Si bé no ho hem d'identificar com un fenomen exclusiu del municipi, ja que es tracta d'una realitat extrapolable a qualsevol regió del país, sí que estem en l'obligació de dedicar tots els esforços a revertir aquest panorama. Per tant, en la fase d'orientació educativa, és a dir, el moment en què els joves s'enfronten a la difícil tasca d'escollir quina serà la seua formació per a treballar, és pertinent incorporar de manera transversal la perspectiva de gènere en la formació d'orientadors i orientadores.

Taula 5 Relació de centres formatius de Música i Dansa d'Ontinyent (2018)

MÚSICA		DANSA	
Nom	Règim	Nom	Règim
Conservatori Professional de Música Josep Melcior Gomis	Públic	Centre Elemental de Dansa Òpera	privat
Escola Privada de Música Ad Libitum	privat		
Escola Privada de Música Union Artística Musical	privat		

Font: elaboració pròpia a partir de les dades consultades en ARGOS (Portal d'Informació de la Generalitat Valenciana)

Taula 6. Relació de graus universitaris oferts a Ontinyent (2018)

ESTUDIS UNIVERSITARIS	
EXTENSIÓ DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA	UNED (Universitat Nacional d'Estudis a Distància)
GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL	GRAU EN PSICOLOGIA
GRAU D'ADE	GRAU EN ECONOMIA
GRAU DE CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT	GRAU EN ADE
GRAU EN INFERMERIA	GRAU EN DRET
CÀTEDRA D'INNOVACIÓ I CONFIGURACIÓ DE TERRITORIS INTEL·LIGENTS	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Diagnòstic Previ del Pla de Joventut (Aj. d'Ontinyent, 2018)

Taula 7. Altres recursos de formació no reglada

TIPUS DE CENTRES DE FORMACIÓ
CFPA Sant Carles
Consell Local de la Joventut (CLJO)
LABORA (Servei Valencià de Formació i Ocupació)
JUNIORS
ACADÈMIES PRIVADES D'IDIOMES
ACADÈMIES DE DANSA

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del diagnòstic previ del Pla de Joventut (Aj. D'Ontinyent, 2018)

III. MERCAT LABORAL I OCUPACIÓ JUVENIL

La desocupació juvenil és una gran assignatura pendent que tenim com a societat, tal com ho ratifiquen les taxes d'atur juvenil que proporciona l'enquesta de població activa (EPA). Es calcula que al voltant d'un 35 % de joves estan en situació d'atur; a més, a la Comunitat Valenciana arriba, segons les dades del final de 2018, al 38,3 %. És a dir, un de cada tres joves en cerca activa d'ocupació no aconsegueix incorporar-se al mercat laboral. Si davallarem a l'escala local, les xifres que es registren són insuficients, ja que tan sols és possible identificar els aturats inscrits com a demandants d'ocupació (a les oficines públiques d'ocupació) i, per tant, no disposem de la informació necessària per a calcular la població activa. La joventut que es troba entre els 16-29 anys d'edat té un perfil heterogeni: molts estan en fase de formació i, per tant, no són potencials demandants actius d'ocupació. Per això, la dada del 7 % de joves inscrits com a demandants

d'ocupació a Ontinyent (registrats actualment a les oficines del Servei Valencià de Formació i Ocupació-LABORA) s'ha d'interpretar amb cautela, sabent que és un indicador insuficient.

En l'actualitat, en termes comparatius, s'estima que la xifra d'inscrits com a demandants d'ocupació és relativament baixa. Al començament de l'any 2019 es van registrar al voltant de 400 joves en aquesta situació (7 %). L'accés a l'ocupació, segons assenyalen els mateixos joves del municipi, no és el principal problema, sinó l'alt nivell d'instabilitat, temporalitat i precarietat dels contractes als quals generalment tenen accés. Fent ús de les xifres estadístiques oficials, es constata que, durant l'any 2019, **els contractes temporals que firmen els joves d'Ontinyent constitueixen el 90 % del total**. Es tracta d'un percentatge similar al de la resta de la població, encara que el grau de temporalitat és lleugerament superior entre la joventut.

Taula 8. Percentatge de contractes indefinits i temporals realitzats a Ontinyent (2019)

	INDEFINIT		TEMPORAL	
	16-29 ANYS	TOTAL	16-29 ANYS	TOTAL
Gener	7%	12%	93%	88%
Febrer	7%	11%	93%	89%
Març	13%	15%	88%	85%
Abril	10%	13%	90%	87%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SEPE

Tiendes a pensar que el trabajo no va a ser para toda la vida. Cuando mis padres empezaron a trabajar lo hacían con más expectativa. Nosotros ahora pensamos que si estamos un año le damos gracias. **Ahora que estoy echando currículums no espero estar trabajando durante dos años en el sitio que me cojan ahora.** [...] No tengo expectativas de duración, yo tengo expectativas de, más o menos, poder mantenerme económicamente. Ahora mismo no me veo en un trabajo que sobrepase los 1000€. (Xica de 25 anys)

Com a problema afegit, per tant, s'ha d'incloure la **falta d'expectatives laborals**, així com l'**acceptació generalitzada de precarietat laboral** en l'etapa juvenil.

Per la seua banda, el mercat laboral local ofereix als joves, preferentment, llocs de treball que no requereixen qualificació específica (predomini del sector de l'hostaleria i el sector tèxtil). Aquest fet podria determinar, segons

apunten, l'acceptació generalitzada de sous limitats i condicions laborals deficientes.

IV. CULTURA I OCI DIRIGIT A LA JOVENTUT

La majoria coincideix a assenyalar que, en el teatre d'Ontinyent, difícilment es poden localitzar entre el públic assistent joves entre 15-30 anys. L'oferta del **teatre municipal** està adreçada a tota la població del municipi, tal com s'indica en la seua programació, però no es donen les condicions necessàries perquè l'oferta cultural tinga un abast transversal i siga atractiva per als més joves. Alguns apunten l'elevat preu de les entrades, però la raó de més pes és la insuficient oferta cultural amb contingut atractiu per a la joventut.

En relació amb la **música**, especialment pel que fa als grups de música en què la majoria dels components són joves, s'observa des de fa més d'una dècada un creixement exponencial del que es coneix com a *grups de música en valencià*. La vinculació amb la música té un fort component cultural, i així cada vegada més joves dediquen la seua creativitat i el temps d'oci a assajar amb el grup respectiu. És pertinent recordar que una de les propostes més valorades i votades en el Pressupost Participatiu del 2018 (Participa Ontinyent) consistia, precisament, a habilitar una zona de la localitat que siga exclusiva per a organitzar concerts. No es tracta d'un fet aïllat, és un símptoma del vincle que una part important de la joventut té amb l'art musical. Respecte de l'**art**, es troben a faltar zones habilitades en què la població en general, i els joves en particular, puguen expressar la seua creativitat i, d'aquesta manera, mostrar els seus coneixements i obres artístiques en el municipi.

Com a recurs preferent de suport i foment d'activitats d'oci i temps lliure, l'Ajuntament d'Ontinyent posa a disposició de la joventut (12-30 anys), amb caràcter trimestral, una programació amb tallers, cursos i activitats diverses. A través de l'**Oficina Jove**, òrgan dependent de la Regidoria de Joventut, es busca dinamitzar i generar alternatives d'oci atractives a partir de les demandes que té la joventut local. Es tracta d'un servei òptim i eficient sempre que

abaste alts nivells de difusió, qüestió que, segons reconeixen els mateixos tècnics, és un assumpte de primera magnitud que intenten solucionar.

Dirigit a joves en edats més primerenques (10-15 anys), els infants d'Ontinyent disposen de l'**Espai Jove** com a lloc en el qual poden aprofitar del seu temps d'oci. Es tracta d'un local equipat amb zona wifi, televisió, videoconsoles i altres accessoris de joc. Pel que fa a la infraestructura, d'un temps ençà s'han reivindicat un seguit de millores en relació, per exemple, amb la reparació de filtracions, així com la necessitat d'adequar i millorar determinades zones del local que s'han deteriorat amb el pas del temps. Un altre element que cal destacar és el perfil dels xavals que assisteixen assíduament a l'Espai Jove. Principalment són xiquets, tal com ho confirma la tècnic responsable de l'Espai, de manera que és força probable que les xiquetes no identifiquen aquest espai com a propi. A més, els xiquets que hi assisteixen regularment no procedeixen de diferents zones d'Ontinyent, sinó que la majoria són del barri Sant Rafael (on se situ l'Espai Jove) i un percentatge elevat són d'origen migrant. La ubicació determina l'elevat grau d'infrautilització i desinformació que hi ha sobre aquest recurs d'oci, els tècnics responsables de l'Espai estimen que el 70-80 % dels xiquets i xiquetes d'Ontinyent no deuen saber ni tan sols que existeix.

V. TEIXIT ASSOCIATIU JUVENIL I PROCESSOS PARTICIPATIUS

Ontinyent es caracteritza per tenir un teixit associatiu extens, fet que el converteix en un municipi de referència en aquesta matèria a la Comunitat Valenciana. En una localitat on habiten 35.395 persones hi ha registrades fins a 278 associacions, una xifra inusual i que posa de manifest la potencialitat de l'associacionisme en el municipi. Les associacions que són de caràcter juvenil arriben a un total de 15, encara que en moltes altres, tot i no ser específiques d'aquest col·lectiu, el jovent hi té un grau de presència substancial, com, per exemple les associacions de música o dansa.

Les **associacions d'àmbit juvenil** d'Ontinyent són les següents:

- *Acció Cultural Jaume I*
- *Acció Jove d'Ontinyent – JCPV*
- *Àrea de Joventut de E.U*
- *Assemblea Joves Meruts*
- *Associació Lovert*
- *Casal Jaume I d'Ontinyent*
- *Col·lectiu d'Estudiants Ontinyent UV*
- *Consell Local de la Joventut d'Ontinyent (CLJO)*
- *Departament de Joventut UGT d'Ontinyent*
- *Federació Valenciana d'Estudiants (FAAVEM)*
- *Front Estudiantil Unificat d'Ontinyent (FEU-O)*
- *Grup Scout Mafeking Ontinyent*
- *Joventuts Socialistes d'Ontinyent*
- *Joventuts Unitat del Poble València*
- *Juniors Escola d'Animadors*
- *Juniors Sant Carles M.D.*
- *Juniors Sant Josep d'Ontinyent*
- *Juniors Sant Rafael M.D.*
- *Juvenils Parroquia Sant Josep*
- *Moviment Juvenil Santa Maria*
- *Nuevas Generaciones del Partido Popular*
- *Secretaria de Joventut de CC.OO.*

El fenomen dels Juniors a Ontinyent té un impacte significatiu en l'associacionisme dels xiquets, xiquetes i joves en edats primerenques. Es tracta d'un vincle que transcendeix generacions, que va començar sent un moviment associat als ordes religiosos però que ha passat a identificar-se com un moviment juvenil en el qual anualment participen centenars de xiquets i xiquetes (si bé és cert que la presència de població d'origen migrant en aquestes organitzacions és pràcticament inexistent). No obstant això, aquesta capacitat que tenen per a atraure centenars de xiquets i xiquetes fins als 14 anys tendeix a difuminar-se a partir d'aquesta edat, segons reconeixen els monitors d'aquestes associacions:

Hay un fenómeno que se repite y es que hasta los 14 años se sienten muy identificados con los Juniors, pero llegados a esta edad, si quieres seguir en la parroquia tienes que empezar a elegir si quieres hacer la confirmación, y es ahí cuando se pierde a mucha gente, y deja de ser un movimiento juvenil. Y luego no tienen otra asociación... los jóvenes ya se echan a la calle. (Xic de 29 anys i natural d'Ontinyent)

Per tant, la joventut d'Ontinyent identifica un descens significatiu d'adolescents **entre 14-18 anys** vinculats a alguna associació. **Es tracta d'un període de «buit associatiu», en què les associacions juvenils per a aquest grup d'edat no són prou atractives** com sí que ho són en les etapes precedents.

PROCESSOS PARTICIPATIUS

La participació s'ha anat incloent com un element més en el disseny de polítiques públiques. A escala municipal es desenvolupen diverses iniciatives amb enfocaments participatius, com les agendes locals 21, plans estratègics participatius o la constitució de pressupostos participatius municipals. A Ontinyent, des del 2014, s'organitzen anualment uns pressupostos participatius amb el nom d'Ontinyent Participa. Es tracta d'un instrument que impulsa, promou i reforça la implicació de la ciutadania en els assumptes que són competència de l'àmbit local i d'aquesta manera se'ls dota d'una eina per decidir on s'ha d'invertir el pressupost municipal. En el marc d'aquest pla hem interrogat la joventut sobre la seua implicació com a ciutadania en els últims pressupostos participatius (recordem que tenen la possibilitat de participar a partir dels 16 anys) i tots han coincidit a assenyalar que un percentatge elevat de joves s'hi ha involucrat mitjançant el vot, és a dir, han triat la proposta que els ha semblat més interessant; a més, una de les més votades la va proposar el Consell Local de Joventut d'Ontinyent (CLJO) i va tenir el suport d'una majoria de votants. Amb tot, quan parlem de participació juvenil hem d'aprofundir en la nostra reflexió i

preguntar-nos si amb el coneixement i l'alt nivell de votacions de la població juvenil n'hi ha prou per a valorar positivament el seu impacte. Molts afirmen que se'ls va donar l'oportunitat de votar en el seu centre educatiu, tot i que reconeixen no haver tingut la possibilitat de presentar propostes, ja que, quan els en van informar, el termini estava tancat.

A més d'Ontinyent Participa, l'ajuntament, en col·laboració amb la Xarxa Jove de l'IVAJ (Institut Valencià de Joventut), va posar en marxa el 2017 un programa de participació infantil adreçat a alumnes de tercer d'ESO, amb el nom de Nosaltres Sí Pintem. El projecte té com a objectiu conscienciar sobre la importància de la participació juvenil i ciutadana, aprendre les vies de participació que hi ha, fer conèixer els actors i agents promotors de la participació activa dels joves i incrementar el protagonisme juvenil en els espais de participació.

VI. L'ESPORT I ELS HÀBITS SALUDABLES

Pel que fa a l'esport, s'observa una àmplia varietat d'oferta esportiva. Actualment hi ha registrades fins a 74 associacions esportives, vinculades a activitats com el futbol, l'atletisme, el bàsquet o altres modalitats esportives. Des de la Regidoria d'Esports de la corporació local s'organitzen quatre esdeveniments anuals: 24 Hores Esportives, la Sant Silvestre, Curs de Bicicletes i la Gala d'Esports.

En les activitats esportives, encara que solen estar dirigides a la població en general, hi ha una presència notable de la joventut. L'esport, siga en equip o individual, determina els hàbits de vida d'una gran part de joves; per això, els analistes l'identifiquen com una temàtica adherent a tot pla estratègic de joventut. La tasca, en aquest cas, ha consistit a explorar les debilitats explícites en matèria d'esport-joventut. En relació amb els resultats del diagnòstic efectuat l'any passat (2018), s'ha corroborat en els tallers participatius la substancial problemàtica que persisteix respecte de **l'abandonament generalitzat** de les activitats esportives quan els joves compleixen **17-18 anys**. És, segons indiquen, un assumpte pendent tant per als clubs esportius com per al conjunt de la societat

ADDICCIÓ A LES APOSTES ESPORTIVES EN L'ETAPA JOVE

L'addicció a les apostes esportives per part d'una població cada vegada més jove afecta milions de persones a tot Espanya; s'erigeix, segons apunten alguns informes (Estudi de l'Institut de Política i Governança de la Universitat Carlos III, 2017; Informe de la Diputació d'Alacant i la Universitat Miguel Hernández, 2017), com un dels problemes més greus que han d'afrontar moltes famílies al nostre país. Quan es revisen plans de joventut recents, salta a la vista aquesta problemàtica, que tothom coincideix a qualificar com a greu. A Ontinyent, el creixement d'establiments dedicats a les apostes, també denominades *cases d'apostes*, s'ha accelerat de manera intensa l'última dècada i, a més, molts bars de la localitat disposen de màquina pròpia. Encara que es tracte d'una mena d'oci expressament prohibida per als menors de 18 anys, aquests mateixos joves reconeixen obertament que hi juguen habitualment; es tracta, doncs, d'una pràctica estesa i naturalitzada entre els adolescents, fonamentalment entre els xics.

ontinyentina. Una de les participants al taller explica una de les possibles causes:

Llega una edad que los jóvenes pierden el interés de estar tres días de la semana entrenando. No están dispuestos a dejar de salir el sábado porque el domingo tienen partido. [...] El problema en los chicos lo tenemos a partir de los 18 años, más o menos. Mientras en las chicas el problema de abandono del deporte se da antes, entre los 16-17 años. (Xica de 23 anys)

L'activitat esportiva, principalment a través de clubs, té un determinat cost per a les famílies, fet que ha generat algunes circumstàncies personals en què certs joves s'han vist obligats a abandonar l'activitat, ja que és una despesa que no es podien permetre, tal com han reconegut persones vinculades a clubs esportius de la localitat. És cert, però, que en determinades activitats, es facilita als joves un descompte del 25%: en el rocòdrom, velòdrom, les activitats organitzades per l'ajuntament i els bons de la piscina (mitjançant la presentació del Carnet Jove).

En los últimos años se han abierto varias casas de apuestas. Además, en muchos bares hay máquinas. Los chavales entran a esos bares a propósito para apostar, y las máquinas suelen estar escondidas, en un rincón. Desde los propios locales, aunque sean menores, hay cierta permisividad, ya que, al fin y al cabo, es un ingreso para el negocio. (Xic de 28 anys).

Quan se'ls planteja aquesta temàtica per a debatre-la posen damunt la taula tres qüestions importants: per què aquest problema no es talla d'una vegada des d'instàncies estatals i es prohibeix, per exemple, el «bombardeig» de la publicitat d'apostes que reben?; per què a un menor de 18 anys, quan és premiat en l'aposta, se li permet que cobre els diners que ha guanyat?, i per què no acaba d'identificar-se com una alarma social i s'intenta combatre des de tots els àmbits? S'introdueixen aquests interrogants per a convidar a la reflexió.

Se está intentando regular más desde arriba, pero ¿cómo lo hacemos si permitimos que cada vez haya más publicidad... que haya muchas promociones...? [...] Es que tú no puedes ver el fútbol sin que no te salgan ocho anuncios de apuestas... Y te incitan a apostar todo el rato. (Xica de 23 anys)

VII. HABITATGE I EMANCIPACIÓ JUVENIL

La preocupació que tenen els joves per l'emancipació no sempre va acompanyada del suport, ajuda i iniciatives dels organismes públics. Promoure accions positives que revertisquen els problemes d'habitatge té una dimensió estratègica i és obligatori que s'actue des de l'àmbit local. D'una banda, els joves de valencians (menors de 30 anys) tenen la possibilitat d'accedir a una sèrie d'ajudes econòmiques a favor del lloguer que ofereix la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori de la Generalitat Valenciana. A escala municipal, però, encara no es coneix cap mesura alternativa d'accés a l'habitatge adreçat als joves de la localitat ontinyentina. S'entén que, per a tractar el tema de l'emancipació juvenil cal atendre les dinàmiques inherents de la joventut d'Ontinyent, ja que, com ells mateixos expliquen, la seua realitat dista molt del que passa en grans ciutats com València o Alacant.

En primer lloc, s'ha observat que la prolongació de l'edat d'emancipació residencial és un fet constatable en la majoria de joves, tot i que sempre es podran conèixer casos aïllats d'emancipació primerenca. Quan se suggereix a xics i xiques de 15-18 anys la idea d'«independitzar-se», la gran majoria sosté que es tracta d'una realitat que fins als 25 anys ni es plantejarien. Sí que consideren la possibilitat d'eixir de casa per a desplaçar-se a una altra ciutat a estudiar, però, tant ells com els mateixos joves que ja l'han experimentada, mai la relacionarien amb la idea d'emancipació. En definitiva, només es podran emancipar quan aconseguisquen la independència econòmica. Una de les conclusions a l'hora d'abordar aquest tema és que els ingressos econòmics dels joves, una situació laboral d'estabilitat i trobar-se en una situació sentimental de parella són els factors més determinants a l'hora de prendre la decisió d'independitzar de la llar familiar.

D'altra banda, els preus dels lloguers són força assequibles (sempre que els posem en relació amb grans ciutats com València o Alacant), però, **la cultura del lloguer no és una pràctica massa estesa en la joventut ontinyentina**. En general, sempre que es donen les condicions econòmiques necessàries, els joves s'estimen més accedir a l'habitatge a través de la compra. La prolongació de l'edat d'emancipació afavoreix que molts joves hagen pogut reunir prou diners (també gràcies a ajudes familiars) per a accedir a una hipoteca i, d'aquesta manera, adquirir un bé en propietat. Són casos aïllats els de joves que, amb 25-30 anys, s'independitzen sense cap tipus de companyia, i tots coincideixen a assenyalar que preval la idea de «fer aquest pas en parella». **El lloguer compartit** (amb amics o coneguts o amb persones desconegudes), pràctica habitual entre els joves d'algunes ciutats com València o Alacant, és **pràcticament inexistent**.

El lloguer, per la seua banda, és el mètode seguit pels joves que vénen a estudiar a Ontinyent. L'ajuntament, amb els plans d'ocupació, ha reformat la Casa de la Vila per a crear i habilitar una residència d'estudiants. Es tracta d'una iniciativa que busca oferir als estudiants universitaris i d'FP habitacions o estudis de lloguer a preus reduïts. Amb l'ampliació de nous graus universitaris a Ontinyent escau reforçar les polítiques públiques de foment del lloguer que vagen dirigides, fonamentalment, als estudiants que arriben d'altres municipis.

VIII. MOBILITAT I TRANSPORT

En aquest punt es diferenciaren les dinàmiques de mobilitat que impliquen l'espai intraurbà i els problemes que es detecten en l'àmbit de la mobilitat externa, especialment amb les grans ciutats més properes com València i Alacant.

Ontinyent posa a disposició dels habitants dues línies urbanes d'autobús per a desplaçar-se dins de la localitat. No obstant això, es tracta d'un servei infrautilitzat per la joventut.

Ontinyent es una ciudad que, andando, de una punta a otra, cómo máximo hay 12-15 minutos. Tardas más tiempo en esperar al autobús que en llegar de un lugar a otro andando. (Xic de 29 anys)

En termes generals, la mobilitat dins del municipi no és un problema per a aquest col·lectiu; predominen els desplaçaments a peu, tot i reconèixer que cada vegada utilitzen més altres mitjans de transport alternatius i sostenibles com la bicicleta o els patinets elèctrics. L'ús de la motocicleta en edats primerenques (16-18 anys) també és força comú, sobretot per a desplaçar-se diàriament a l'IES (això s'identifica clarament amb l'IES l'Estació, ja que, per la seua ubicació, és necessari recórrer a algun mitjà de transport).

A la vista dels suggeriments i indicacions dels joves del municipi, el problema de mobilitat es dona, fonamentalment, en els desplaçaments que fan a altres municipis. Tenen a la seua disposició una línia de tren que connecta Ontinyent amb València, així com autobusos interurbans que es desplacen a diferents municipis de la zona. A priori, els recursos de transport públic hi són i els joves tenen la possibilitat de fer-ne ús. Però, quan se'ls pregunta per les mancances, identifiquen una sèrie de particularitats que posen en relleu el funcionament ineficient que, a hores d'ara, té el transport públic disponible. Malgrat que el preu no és massa elevat, la majoria pensa que no s'adequa a la classe de servei que ofereix, ja que el problema principal està en la durada del trajecte. L'aspecte

que més destaquen quan demanen un servei de transport és la flexibilitat, i la capacitat per a adaptar l'horari al seu ritme de vida. Per això, quan la limitació d'horaris i la durada del trajecte no s'acomoden a les seues necessitats prefereixen optar per altres vies i buscar alternatives de transport.

El tren limita porque no va a muchos sitios. Hay mucha gente que va a Vallada a hacer el ciclo formativo de Educación Física, y no tiene ni tren ni autobús ni nada... A Alcoy, por ejemplo, va mucha gente al IES de Batoy a hacer FP, pero es que sólo hay un viaje por día. (Xic de 29 anys)

Des de fa uns anys, **molts joves del municipi plantegen vies alternatives de mobilitat a través de les xarxes socials**. Com a exercici d'adaptació a circumstàncies de mobilitat adverses, tenim constància que molts joves **han creat grups en diferents xarxes socials en què posen en comú, a través de l'APP de Blablacar, el seu vehicle privat per a fer desplaçaments de mitja distància**. Així ho explica una de les joves consultades:

Tenemos un grupo de WhatsApp de gente que estudia en Alicante y los hacemos mediante Blablacar. Toda la gente de Ontinyent, tanto a Alicante como a Valencia, va así. En el grupo de Alicante-Ontinyent somos más de 200 personas. Para Valencia también hay otros grupos. (Xica de 22 anys)

Ens trobem, per tant, davant de noves lògiques de mobilitat que responen, fonamentalment, a les dificultats per a accedir a serveis públics de transport que s'adiguen amb les necessitats actuals.

IX. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN LA JOVENTUT

Quan es parla de desigualtat de gènere es fa referència a un problema transversal que afecta múltiples àrees de la realitat social i que, en l'àmbit de la joventut, podria arribar a manifestar-se en la majoria de problemàtiques emergents. Per tant, l'objectiu és tractar de ser conseqüents amb aquesta afirmació en el disseny estratègic de polítiques juvenils i, així, afavorir la promoció de la igualtat entre les xiques i els xics joves. Però, com que l'objectiu en aquest apartat no és fer un monogràfic sobre el tema del gènere, s'han d'assenyalar expressament només els aspectes que han suscitat més interès en els tallers participatius. Per això s'han recopilat les problemàtiques següents:

- A molts joves **els costa identificar** pràctiques i situacions de **desigualtat de gènere**. Això s'ha observat, principalment, entre els xics adolescents (tot i que és extrapolable a altres perfils de joventut).
- Les tasques de conscienciació i **foment de la igualtat de gènere** s'han incrementat en els centres educatius, especialment a través de tallers. Encara que això es puga emmarcar dins de les actuacions en positiu, també convida a qüestionar si el professorat dels centres incorpora tasques de conscienciació de gènere en les activitats docents. En aquest sentit, la joventut creu que, en general, persisteixen mancances formatives entre el professorat, amb excepcions.
- Hi ha una **manca** significativa a l'hora de **posar en valor els èxits** professionals, socials i culturals **de les dones**. Assenyalen que continua predominant la tendència d'abordar el gènere des de la crítica i sense emfatitzar els avanços en igualtat.
- Les **festes de moros i cristians** d'Ontinyent certifiquen certs **avanços en matèria d'igualtat de gènere**. Els canvis que s'han anat originant en l'organització de les festes, així com altres elements, no es donen actualment en altres municipis on també celebren aquesta mena

de festejos tradicionals. Per bé que, com subratllen les joves, encara són avanços insuficients.

Hasta el año 1992 existía la reina de fiestas. [...] En el 1989, cuando entraron las mujeres en la fiesta, se vio que era una figura a erradicar. Porque si ya podía ser una mujer capitana, ¿para qué iba a existir la figura de reina de fiestas...? Desde entonces ha habido seis o siete capitanas. En las fiestas hay una mayor integración de las mujeres que en otros municipios. Aunque hay ciertas experiencias que todavía tienen un sesgo sexista. (Xic de 29 anys)

- Identifiquen **problemes greus en relació amb la llibertat sexual de les dones joves**. Es tracta de situacions que no es tallen i que no s'han treballat des de la base (educació en edats primerenques). Per tant, es reproduïxen situacions que releguen moltes joves a espais i relacions de submissió i opressió davant de les parelles sentimentals.
- **L'educació sexual que es rep en edats primerenques és insuficient** i, a més, es planteja des de la por i el rebuig. Per a les dones, per exemple, el tema de la masturbació és tabú, situació que afecta el desenvolupament posterior de la seua vida sexual.

El otro día, hablando con el bibliotecario, me llevé una novela que es erótica y el bibliotecario, por curiosidad, me preguntó de qué trataba ese libro, porque últimamente estaban yendo muchas chicas de 12 años y se lo llevaban. Y lo que pienso es que con 12 años lo que tienes es curiosidad por aprender. [...] Estas chicas lo que tienen son preguntas. (Xica de 23 anys)

X. INCLUSIÓ SOCIAL I CULTURAL EN L'ETAPA JUVENIL

Abans de dissenyar un model de planificació de polítiques públiques destinat a combatre i erradicar els casos de discriminació social i cultural en un context local, és convenient fer una anàlisi en profunditat de la problemàtica real. En el pla discursiu es fa molt difícil desemascarar les dinàmiques d'exclusió i rebuig per raons culturals; poca gent reconeixerà en públic que habita en una localitat que exclou els migrants i que no és permissiva amb les persones estrangeres. Partint d'aquest pretext, s'ha deixat a la joventut que debatera obertament per no interferir en els resultats. Malgrat que la primera actitud és rebutjar explícitament qualsevol hipòtesi que definisca el seu poble (i a ells mateixos) com a «no inclusiu», la descripció posterior de certes dinàmiques urbanes i socials els ha servit per a aprofundir en una realitat local molt més polièdrica.

De primer van arribar a la conclusió que moltes famílies d'origen migrant (principalment població magribina) tendeixen a residir en determinats barris del municipi. Aquestes zones serien principalment dos: el barri de Sant Josep i el barri de Sant Rafael. Són, en general, edificis amb més de cinquanta anys i, a més, són habitatges amb preus relativament assequibles per a grups de població en situació de vulnerabilitat. Encara que aquestes dades objectives podrien explicar el fenomen, estaríem obviant i encobrint les raons per les quals, a escala urbana, s'origina aquesta mena de concentració de població estrangera. Entenem que aquest tipus de realitats influeixen directament en els processos d'inclusió cultural de la joventut migrant, ja que tendeixen a reforçar els estigmes de vulnerabilitat social i cultural, motiu pel qual es troba a faltar una radiografia en profunditat d'aquest fenomen a escala local, així com una planificació estratègica d'inclusió sociocultural.

També s'ha debatut sobre la segregació cultural que es dona en els centres educatius de titularitat pública i privada, tenint en compte que en els darrers hi ha molts pocs xiquets i xiquetes d'origen magribí. Això també es reproduïx, tal com ens van confirmar els joves, en les associacions de

JUNIORS, en què aquests xiquets a penes participen en les activitats que organitzen. Per la seua banda, en els recursos públics que ofereix l'ajuntament dirigits als xiquets, xiquetes i adolescents, la prevalença de la infància i adolescència d'origen migrant és notable. Ho podem comprovar, per exemple, en l'Escoleta d'Ontinyent, escola bressol pública de 0 a 3 anys, on conviuen infants de diferent origen cultural, la majoria procedents de famílies en situació de vulnerabilitat, un centre al qual s'associen en moltes ocasions estigmes i connotacions negatives.

Xica: Imaginaos que sois padres... ¿llevaríais a vuestros hijos a la Escoleta d'Ontinyent?"

Xic: Mmm.... no sé... es que no sé lo que me vendrá.

Xica: Solo dos personas que no son de servicios sociales llevan a sus hijos o hijas a la Escoleta d'Ontinyent".

En termes similars es desenvolupa anualment l'Escola d'Estiu, campament d'estiu organitzat per l'Àrea de Joventut de l'ajuntament, en la qual participen xavals joves procedents, gairebé en la seua majoria, de famílies derivades de Serveis Socials (amb un percentatge elevat de joves d'origen migrant). La resta de xiquets i xiquetes del municipi participen en les activitats estiuenques que organitzen entitats privades, amb el respectiu cost monetari. Dirigit a la població adolescent, tots els caps de setmana la joventut té a la seua disposició l'Espai Jove, però, com passa amb la resta de serveis lúdics que s'organitzen des de l'àmbit públic, la majoria de joves que hi participen tenen un perfil similar (d'origen magribí i de famílies vinculades als Serveis Socials).

Tot i ser conscients de la complexitat d'aquest tema, sí que seria possible arribar a una conclusió prèvia: s'aprecia una correlació directa entre els processos de segregació social i cultural i les polítiques públiques de joventut. S'entén que aquesta breu aproximació analítica ens ha de portar a una segona fase d'aprofundiment metodològic per a, així, repensar els impactes positius i negatius que tenen les actuacions que es duen a terme en l'àrea d'infància i joventut.

SÍNTESI DE LA RADIOGRAFIA SOCIAL DE LA JOVENTUT D'ONTINYENT

PUNTS FEBLES I PUNTS FORTS

PUNTS FEBLES	PUNTS FORTS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Segregació per gènere en alguns cicles d'FP. ▪ L'FP encara està sotmesa a alts graus d'estigmatització formativa. ▪ S'identifiquen mancances en la fase d'orientació formativa. ▪ Pràcticament la totalitat dels contractes laborals de la joventut són temporals. ▪ La joventut té interioritzada la idea de precarietat laboral i no tenen expectatives d'estabilitat laboral en el curt i mitjà termini. ▪ Dificultat de la joventut per a trobar la primera faena (falta d'experiència). ▪ No es programen obres teatrals que siguen atractives per a la joventut. ▪ No hi ha habilitades zones per a exposicions artístiques i creatives. ▪ L'Espai Jove és un recurs d'oci i temps lliure poc conegut entre el jovent. ▪ «Buit associatiu» quan entren en l'etapa adolescent. ▪ Pocs espais i eines per a la participació juvenil. ▪ Abandonament generalitzat de les activitats esportives amb 16-18 anys. ▪ Costos elevats de les activitats esportives. ▪ Addicció generalitzada dels xics joves a les apostes esportives. ▪ Emancipació de la joventut en edats avançades (encara que no es percep com una alarma social). ▪ El lloguer compartit no es considera com a alternativa residencial. ▪ Descontentament generalitzat amb els serveis de transport públic. ▪ Dificultats per a identificar situacions o casos de violència de gènere entre la joventut. ▪ Escassa visibilitat del paper de les dones en la història. ▪ Xiques joves exposades a una educació sexual basada en prototips patriarcal. ▪ Segregació ètnica i cultural des d'edats primerenques (activitats d'oci, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Àmplia oferta formativa d'FP als IES d'Ontinyent. ▪ Tendència a l'increment progressiu de graus universitaris a Ontinyent. ▪ Accedir a una ocupació qualsevol en l'etapa jove no es percep com un problema generalitzat. ▪ L'Oficina Jove realitza una programació anual d'activitats juvenils àmplia i diversa. ▪ Alta potencialitat de l'associacionisme juvenil al municipi. ▪ Implicació activa i dinàmica dels Juniors amb la joventut en edats primerenques. ▪ Coneixement estès entre els joves del que és Ontinyent Participa. ▪ Àmplia oferta de modalitats esportives. ▪ El preu dels lloguers no és elevat en termes relatius. ▪ Alta capacitat de la joventut per a adaptar-se a les noves realitats de mobilitat i proposar alternatives. ▪ Més conscienciació de la joventut a favor de la igualtat de gènere. ▪ Aprovació i acceptació generalitzada de la diversitat sexual en l'etapa juvenil.

EIXOS ESTRATÈGICS I LÍNIES D'ACTUACIÓ

PLA DE JOVENTUT D'ONTINYENT 2019-2023

5 EIXOS ESTRATÈGICS

- I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA
- II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPRENEDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA
- III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT
- IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL
- V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL

I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA
<p>LÍNIA D'ACTUACIÓ 1</p> <p>PLA DE XOC PER A PREVENIR I ERRADICAR L'ASSETJAMENT ESCOLAR I SITUACIONS D'AÏLLAMENT ESTUDIANTIL AMB DIFICULTATS D'APRENTATGE</p> <p>Les situacions d'assetjament escolar que pateixen els xiquets, xiquetes i adolescents d'Ontinyent, les quals es manifesten de múltiples maneres, es presenten com una alarma social que els organismes públics competents han de corregir amb urgència. Encara que per la gravetat requereixen actuacions en el curt termini, cal que s'identifiquen com un problema estructural, assentat en la majoria de centres educatius del país. Per això, és pertinent dissenyar accions estratègiques mitjançant un <i>pla de xoc</i>, amb l'objectiu de pensar profundament sobre aquesta problemàtica i actuar-hi en conseqüència. Pel que fa a les situacions d'aïllament de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge passa una cosa semblant; per tant, aquest pla es presenta com una necessitat imperant.</p>
<p>Objectiu general</p> <p>Explorar i identificar la problemàtica estructural de l'assetjament escolar i les situacions d'aïllament de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge en els centres educatius d'Ontinyent (centres públics i privats). Es farà per tal de dissenyar, proposar, programar i implementar accions estratègiques a curt-mitjà termini que perseguisquen l'erradicació i la prevenció de les dues problemàtiques.</p>
<p>Perfil de joves al qual va dirigit:</p> <p>Edat preferent dels 12 als 18 anys.</p> <p>Centres d'ensenyament:</p> <p>Centres públics i privats. D'educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional.</p>
<p>Recomanacions (possibles propostes)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració d'un diagnòstic sobre la situació de l'assetjament escolar en els centres d'ensenyament d'Ontinyent. - Recopilació i adaptació dels protocols de prevenció de l'assetjament escolar al context d'Ontinyent. - Elaborar campanyes de visibilització sobre el problema de l'assetjament escolar en els centres d'ensenyament del municipi. - Dissenyar guies metodològiques per a prevenir situacions d'aïllament de l'alumnat amb problemes d'aprenentatge. - Programar accions formatives de prevenció i erradicació de l'assetjament escolar i les situacions d'aïllament de l'alumnat amb problemes d'aprenentatge dirigides al professorat dels centres públics i privats d'Ontinyent.

I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA

LÍNIA D'ACTUACIÓ 2:

REFORÇAR I MILLORAR EL PROCÉS D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA EN LES FASES DE TRANSICIÓ FORMATIVA

En aquesta línia d'actuació es plantegen un ventall d'actuacions per a facilitar, ajudar i donar suport a l'alumnat en els processos d'elecció formativa. Això adquireix notorietat pel fet que la majoria de la joventut consultada identifica les fases de transició formativa com a esdeveniments que determinen el futur de les seues vides; a més, subratllen la manca de comprensió que reben per part d'alguns professionals que s'hi dediquen. Plantegen, per exemple, que a través de processos d'orientació renovats i actualitzats es podria incidir directament en la greu problemàtica de l'abandonament escolar en edats primerenques, de la mateixa manera que cal transformar els principis d'orientació formativa en la fase de la formació per a la ocupació i així contribuir a evitar la segregació per gènere que es dona actualment en molts cicles d'FP d'Ontinyent.

Objectiu general

Promoure i difondre nous models d'orientació educativa amb l'objectiu de reforçar i millorar les pràctiques ja existents d'orientació, així com corregir la segregació per gènere, país de naixement o condició econòmica amb mètodes inclusius que atenguen els interessos de la joventut.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Edat preferent dels 12 als 18 anys.

Centres d'ensenyament:

Centres públics i privats.

D'educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional.

Recomanacions (possibles propostes)

- Realitzar una programació formativa adreçada als professionals docents i orientadors formatius que es base en models d'orientació inclusiva.
- Revisar les pràctiques d'orientació formativa en les etapes de transició educativa i identificar els punts forts (per a reforçar-los) i els punts febles (per a corregir-los).
- Donar suport mitjançant recursos públics als programes ja existents en els centres educatius que intenten erradicar l'abandonament escolar en edats primerenques.
- Pla de foment de l'FP com a opció òptima de formació per a l'ocupació des de la perspectiva de la igualtat de gènere.

I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA
<p style="text-align: center;">LÍNIA D'ACTUACIÓ 3:</p> <p style="text-align: center;">PROMOURE EL «RECICLATGE FORMATIU» DEL PERSONAL DOCENT PER A FACILITAR L'ADAPTACIÓ ALS CANVIS I A LES NOVES NECESSITATS DE L'ALUMNAT</p> <p>Si bé la majoria coincideix a afirmar que Ontinyent compta amb un professorat d'una elevada qualitat, les transformacions socials, culturals i tecnològiques que s'han desenvolupat en la societat les últimes dècades obliguen a fer del <i>reciclatge formatiu</i> del professorat un imperatiu gairebé inqüestionable. Des de l'àmbit municipal, en col·laboració amb els diferents centres educatius del municipi, es busca dotar aquest professorat de les eines necessàries per a adaptar-se als nous escenaris pedagògics i, principalment, dotar-lo dels recursos oportuns per a intervenir des de l'aula davant les noves realitats i necessitats de l'alumnat. Per exemple, la coeducació és un mètode que cada vegada té més acceptació en els centres d'ensenyament; en aquest sentit, la majoria de joves es posicionen a favor d'anar incorporant-lo progressivament i, així, reforçar el pilar educatiu cap a la igualtat de gènere.</p>
<p style="text-align: center;">Objectiu general</p> <p>Donar suport i facilitar l'accés a activitats formatives que incidisquen en nous models pedagògics en què s'aconsegueisca captar l'atenció de l'alumnat, incorporar pràctiques de coeducació en els centres i desenvolupar estratègies d'adaptació davant el nou escenari social, cultural i tecnològic vinculat a la joventut.</p>
<p>Perfil a qui va dirigit:</p> <p>Professorat de centres d'ensenyament secundari, batxillerat i FP.</p> <p>Centres d'ensenyament:</p> <p>Centres públics i privats. D'educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional.</p>
<p style="text-align: center;">Recomanacions (possibles propostes)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donar suport amb recursos públics als cursos de <i>reciclatge formatiu</i> que s desenvolupen les entitats públiques competents. - Realitzar campanyes de conscienciació dirigides als centres locals d'ensenyament (públics i privats) en què s'exposen les potencialitats de la coeducació. - Dissenyar un pla formatiu en matèria de mediació de conflictes a les aules adreçat als centres educatius del municipi. - Experiència pilot: promoure espais de trobada entre el professorat i l'alumnat en què es delibera sobre els problemes que afecten els dos col·lectius des d'un pla de relació horitzontal.

I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA

LÍNIA D'ACTUACIÓ 4:

MESURES QUE INCENTIVEN EL RETORN DE LA JOVENTUT QUE HA ACABAT ELS ESTUDIS FORA DEL MUNICIPI

Tot i que les xifres d'«èxode juvenil» no són massa alarmants, el municipi no té els condicionants suficients per a atreure tot el joventut que havia marxat durant un període determinat a cursar els estudis fora. Una de les principals mancances que s'han detectat és la falta d'informació en aquest sentit, ja que no s'ha elaborat, fins ara, cap estudi que oferisca dades significatives en aquest àmbit. Per tant, el problema només emergeix quan s'interroga els joves, els quals confessen que es tracta d'un fenomen prou freqüent. Si la joventut amb estudis universitaris no troba al·licients laborals que la facen tornar al municipi, es corre el risc d'agreujar un seriós problema estructural, el qual, si no intervenim mitjançant polítiques públiques, es tornarà crònic i molt difícil de solucionar en les pròximes dècades.

Objectiu general

Revertir l'èxode del joventut d'Ontinyent amb formació universitària que se'n va a altres ciutats per desenvolupar la seua tasca professional i impulsar, reforçar i promoure els mecanismes necessaris que influïrien en els processos de permanència en el municipi.

Perfil a qui va dirigit:

Joves universitaris entre 22-30 anys.

Recomanacions (possibles propostes)

- Crear un estudi detallat i actualitzat que arrebegue informació sobre la situació de la joventut que ha cursat estudis superiors i residia o resideix a Ontinyent.
- Proporcionar informació a les empreses sobre la realitat dels titulats universitaris i crear una eina d'intermediació.
- Elaborar un pla integral que fomenti el retorn de la joventut amb estudis universitaris.
- Habilitar recursos d'orientació i intermediació laboral dirigits expressament a joves amb formació universitària.
- Habilitar recursos d'emprenedoria dirigits expressament a joves amb formació universitària.

I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA
<p style="text-align: center;">LÍNIA D'ACTUACIÓ 5:</p> <p style="text-align: center;">ADEQUAR LES SALES D'ESTUDI PÚBLIQUES (BIBLIOTEQUES) A LES NECESSITATS ESTACIONALS DELS JOVES ESTUDIANTS</p> <p>Tenir accés a sales públiques d'estudi de qualitat és una demanda recurrent entre els joves estudiants. Aquests són els que més ús en fan, sobretot quan s'acosten les dates d'exàmens. La possibilitat de disposar d'aquest recurs és un fet que valoren molt positivament, encara que no per això ometen algunes qüestions que caldria millorar. Aquesta línia d'actuació posa l'èmfasi en les sales d'estudi amb l'objectiu que siguen un servei públic que atenga les necessitats de la ciutadania, en general, i de l'estudiantat juvenil, en particular. Revisar temes com l'horari d'obertura de la biblioteca pública en època d'exàmens és una de les demandes més comentades.</p>
<p style="text-align: center;">Objectiu general</p> <p>Facilitar i oferir espais per a l'estudi que siguen de qualitat i s'adequen a les demandes de l'estudiantat del municipi.</p>
<p>Perfil a qui va dirigit:</p> <p>Joves entre 13-30 anys</p>
<p style="text-align: center;">Recomanacions (possibles propostes)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crear una comissió de joves que participe en l'organigrama intern de gestió de la biblioteca pública. - Revisar l'horari d'obertura de la biblioteca en dates concretes d'exàmens i adequar-lo a les demandes dels estudiants. - Incentivar l'ús de la biblioteca pública com a sala d'estudi per al conjunt de la joventut d'Ontinyent. - Programar accions que promoguen l'ús de la biblioteca pública entre el jovent més desvinculat d'aquest espai.

II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPREDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA
LÍNIA D'ACTUACIÓ 1:
<p>GARANTIR RECURSOS D'ORIENTACIÓ I INTERMEDIACIÓ LABORAL ADAPTATS A LES NECESSITATS, DEMANDES I SITUACIONS DE LA JOVENTUT</p> <p>La situació d'aïllament social que senten molts joves quan acaben el període de formació és una sensació generalitzada. El mercat laboral se'ls presenta com un nou univers desconegut en el qual se'ls obliga, en no poques ocasions, a intentar ser els millors. Els recursos que es necessiten per inserir-se en el món laboral com a treballadors són poc conegut per a la majoria d'ells. Si bé pràcticament tots són coneixedors del <i>curriculum vitae</i> com a document de presentació per a buscar feina, tot just són conscients de la resta de recursos necessaris. Des de l'administració pública, a través dels mecanismes d'orientació laboral, intermediació o formació per a l'ocupació, tant en l'àmbit municipal (mitjançant l'Agència de Desenvolupament Local) o autonòmic (amb LABORA), s'ofereixen serveis que una gran part de la joventut no sap que existeixen, a més, de reconèixer que, a l'hora de buscar feina, fan més ús de plataformes privades. No obstant això, tot aquest univers vinculat a la cerca activa d'ocupació està encara per descobrir i, amb aquest objectiu, s'inclou aquesta línia d'actuació.</p>
Objectiu general
Reforçar, visibilitzar i difondre els serveis d'orientació i intermediació laboral a la joventut del municipi, i, a més, impulsar noves pràctiques d'orientació i intermediació laboral atenent les necessitats juvenils.
Perfil de joves al qual va dirigit:
Joves entre 16-30 anys
Recomanacions (possibles propostes)
<ul style="list-style-type: none"> - Implantar campanyes de difusió periòdiques sobre els serveis d'orientació laboral i els processos d'intermediació en els centres d'ensenyament d'FP i graus universitaris. - Implantar accions específiques d'orientació laboral que siguin capaces d'atendre les necessitats de la joventut. - Desenvolupar una APP d'intermediació laboral atenent els criteris que suggerisquen els joves en atur i dotar-la del manteniment i actualització oportuna. - Constituir un punt d'informació, assessorament i orientació sociolaboral dirigit expressament a la joventut i crear-lo amb l'objectiu que siga un servei conegut pel conjunt dels joves del municipi.

II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPRENEDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA
LÍNIA D'ACTUACIÓ 2:
<p>ACOMPANYANT LA JOVENTUT EN EL REPTE DE LA PRIMER OCUPACIÓ DE QUALITAT</p> <p>«Experiència, les empreses només ens demanen experiència» és una de les afirmacions més repetides per la joventut que busca faena per primera vegada. Són molt pocs els que no s'han de enfrontar a aquesta situació, molts amb nivells de formació superior, de manera que la frustració i la incomprensió s'instal·len moltes vegades en les seues vides fins al punt de condicionar-los la cerca activa d'ocupació. Encara que l'administració local no siga un organisme garantista per a crear llocs de treball directes, sí que té la possibilitat d'incentivar, facilitar i fer costat a la joventut del municipi durant els primers itineraris d'inserció laboral. S'ha detectat un seriós problema que s'ha agreujat notablement amb la crisi i que, encara, el continuen patint molts joves de la localitat.</p>
Objectiu general
<p>Promoure i facilitar l'accés de la joventut a la primera experiència laboral i, al mateix temps, evitar situacions d'aïllament i frustració durant la fase de cerca activa d'ocupació de la joventut amb aquest perfil (persones sense una experiència laboral d'acord amb la seua formació o professió).</p>
Perfil de joves al qual va dirigit:
<p>Joves entre 16-30 anys sense experiència laboral d'acord amb la seua formació o professió.</p>
Recomanacions (possibles propostes)
<ul style="list-style-type: none"> - Programar itineraris personalitzats d'inserció sociolaboral adreçats a la joventut que no ha exercit un treball d'acord amb la seua professió o formació laboral. - Donar suport, incentivar o promoure projectes de «llançadores d'ocupació» des de l'administració local. - Promoure campanyes de conscienciació dirigides a les empreses locals del municipi perquè donen suport a la contractació en pràctiques dels joves sense experiència laboral prèvia.

II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPRENEDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA
LÍNIA D'ACTUACIÓ 3:
<p>PROMOURE AMB LA JOVENTUT UN PLA D'OCUPACIÓ JUVENIL DE CARÀCTER MUNICIPAL I COMARCAL</p> <p>Una mancança fonamental que s'ha detectat és que Ontinyent no disposa d'un diagnòstic local sobre l'ocupació juvenil. Quins llocs de treball ocupa la joventut d'Ontinyent?, quines són les seues condicions laborals?, són treballs adequats al seu nivell formatiu?, de quina manera perceben el treball en el seu municipi?, quin és el percentatge real d'atur juvenil que té aquesta localitat? La falta d'informació dificulta el disseny de polítiques estratègiques que tinguen un impacte transversal i profund en la societat; per això, molts joves reconeixen que una planificació adequada en el marc de l'ocupació juvenil podria influir notòriament en un foment laboral real i adaptat a les necessitats de la joventut local. A més, consideren que el seu col·lectiu, siga mitjançant associacions o a títol individual, hauria de participar activament en el disseny i aplicació de les actuacions oportunes.</p>
Objectiu general
<p>Conèixer en profunditat la realitat sociolaboral que té la joventut en l'actualitat i dissenyar, des d'un enfocament participatiu, polítiques estratègiques d'ocupació amb l'objectiu d'intervenir mitjançant polítiques públiques locals en els àmbits que afecten el mercat laboral de la joventut.</p>
Perfil de joves al qual va dirigit:
Joves entre 16-30 anys
Recomanacions (possibles propostes)
<ul style="list-style-type: none"> - Dissenyar un diagnòstic mitjançant indicadors quantitatius i qualitatius, i que aquests indicadors es puguen actualitzar de manera periòdica. - Crear espais i iniciatives participatives en què el joventut pugua proposar accions estratègiques en matèria d'ocupació. - Crear una Pla d'Ocupació Juvenil mitjançant un enfocament participatiu, transversal i supralocal. - Promoure relacions de col·laboració amb els municipis de la comarca per a establir models de planificació conjunta.

II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPREDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA
LÍNIA D'ACTUACIÓ 4:
<p>APRENDRE A EMPRENDRE I FACILITAR LES IDEES INNOVADORES DE LA JOVENTUT</p> <p>L'entorn quotidià de la joventut està molt allunyat del «món dels adults», tant, que difícilment molta població adulta pot arribar a comprendre els nous oficis que han sorgit en el camp de les xarxes socials a través, per exemple, dels coneguts <i>youtubers</i> o <i>influencers</i>. Per tant, cal reconèixer que contínuament naixen moltes idees innovadores i creatives que no acaben canalitzant-se en projectes empresarials per diferents motius. Segurament les raons són múltiples, però, una causa transcendental és la distància que hi ha entre els serveis professionals d'assessorament a l'empredoria i les idees innovadores que sorgeixen (i que moltes vegades s'evaporen) promogudes per la joventut. D'altra banda, l'empredoria juvenil, lluny de pensar-se com un «salt al buit», s'ha de fer a partir d'un aprenentatge previ; el coneixement hi és fonamental per a reduir el risc i, per això, els organismes públics han de garantir-lo en la mesura que siga possible.</p>
Objectiu general
<p>Donar suport i dotar de recursos a la joventut amb idees empedores i innovadores. Evitar que les idees creatives i innovadores no acaben transformant-se en un projecte empresarial pel desconeixement a l'hora d'empredre. A més, es reforçaran llaços entre els professionals adults que assessoren en matèria d'empredoria i les inquietuds que té la joventut.</p>
Perfil de joves al qual va dirigit:
Joves entre 16-30 anys
Recomanacions (possibles propostes)
<ul style="list-style-type: none"> - Crear una programació de foment de l'empredoria juvenil a través de tècniques dinàmiques i atractives per a la joventut. - Impulsar la creació de «tutors llançadora» en els centres d'FP i les universitats perquè establisquen nexes de col·laboració amb els serveis locals per a l'empredoria. L'objectiu serà posar en contacte alumnes amb idees creatives i innovadores amb els agents públics. - Posar en valor les experiències d'empredoria juvenil que hagen emergit al municipi o a la comarca.

II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPREENEDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA

LÍNIA D'ACTUACIÓ 5:

L'HABITATGE COMPARTIT COM A ALTERNATIVA RESIDENCIAL EN L'ETAPA JOVE (18-30 ANYS)

Tot i que una majoria de joves relacionin l'emancipació amb l'adquisició en propietat d'un habitatge, hi ha altres fórmules alternatives que podrien satisfer aquest anhel d'autonomia que molta joventut reconeix tenir entre els 20-30 anys. A Ontinyent, molts joves que han eixit a altres ciutats a estudiar (València o Alacant) han experimentat en primera persona l'opció de compartir casa. N'hi ha que se sorprenden que aquest mètode no s'aplique en el seu municipi, reconeixen que mai s'ha arribat a establir com una pràctica «normalitzada». Les condicions materials d'Ontinyent, a priori, són les propícies per impulsar aquesta Línia D'actuació. D'una banda, hi ha habitatges buits infrautilitzats i, de l'altra, cada vegada són més els estudiants que vénen d'altres municipis a estudiar els graus universitaris que s'hi imparteixen i, en conseqüència, demanen lloguers a preus assequibles. S'entén que és una opció que hauria de facilitar l'accés a la joventut en conjunt, siga als estudiants que vénen d'altres llocs, siga als que ja resideixen a Ontinyent.

Objectiu general

Fomentar, facilitar i consolidar la pràctica del lloguer compartit entre els joves com a fórmula alternativa d'accés a l'habitatge amb preus i despeses assequibles. Garantir un parc d'habitatges de lloguer per als estudiants que vénen d'altres municipis i, al mateix temps, oferir als joves del poble una alternativa viable d'emancipació en una edat no avançada.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Preferentment a joves entre 18-26 anys.

Recomanacions (possibles propostes)

- Crear una borsa pública d'habitatges de lloguer (habitatges privats i públics) que vagen dirigits a la joventut, i així fer la tasca d'intermediaris entre arrendadors i arrendataris.
- Realitzar campanyes a favor del lloguer compartit per a fer conèixer entre la joventut les oportunitats que se'ls ofereixen.
- Fomentar i difondre els ajuts al lloguer jove disponible, i facilitar l'accés a través d'ajuts tramitats de manera personalitzada. (És convenient fer-ho en col·laboració amb les entitats associatives juvenils.)

III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT
<p style="text-align: center;">LÍNIA D'ACTUACIÓ 1:</p> <p>PROMOURE MÉS RECURSOS I ACTIVITATS D'OCI I CULTURA DIRIGITS A LA POBLACIÓ ADOLESCENT</p> <p>Parlar de joventut en termes genèrics sempre genera respostes polèmiques, ja que, depenent de la edat en què es troben, les inquietuds, problemes, gustos i relacions variaran substancialment. Quan es demana a la joventut per les activitats d'oci, tots, tant xics com xiques, coincideixen a assenyalar que en l'etapa adolescent no tenen la possibilitat de trobar alternatives d'oci com sí que passa en la fase d'infància o quan són més grans. Aquest problema s'ha identificat concretament en els processos d'associacionisme juvenil, ja que, per regla general, una vegada que compleixen els 14-15 anys, molts joves deixen de participar en les activitats organitzades per les associacions juvenils i no disposen d'opcions alternatives que els puguen interessar. Pel que fa a l'accés a la cultura teatral, també hi predomina una programació que no resulta atractiva per a aquest col·lectiu. Per tant, la línia que es planteja busca subvertir la «normalització» que «als adolescents no els agrada res» i «només els interessa el que és seu»; en aquest sentit es tractaria d'oferir-los una alternativa que s'adapte als interessos juvenils.</p>
<p style="text-align: center;">Objectiu general</p> <p>Garantir que la població adolescent que resideix a Ontinyent tinga a l'abast alternatives d'oci i cultura d'acord amb els seus interessos i demandes. Alhora, promoure i afavorir, juntament amb aquesta població, la creació i desenvolupament d'espais associatius que estiguen vinculats a les dinàmiques adolescents.</p>
<p>Perfil de joves al qual va dirigit:</p> <p>Xics i xiques entre 14-18 anys</p>
<p style="text-align: center;">Recomanacions (possibles propostes)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ampliar les activitats lúdiques i els recursos de lleure que van dirigits a la població adolescent atenent les seues demandes i interessos. - Accions que promoguen l'associacionisme juvenil en l'etapa adolescent. - Explorar i analitzar les causes de desvinculació dels xics i xiques adolescents amb el teixit associatiu i dissenyar actuacions estratègiques en aquest àmbit. - Definir la programació de teatre per a dotar-la d'actuacions que siguen atractives per al col·lectiu adolescent i implantar més mecanismes de difusió per acostar el teatre a la població adolescent.

III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT

LÍNIA D'ACTUACIÓ 2:

L'ESPAI JOVE: UN RECURS JUVENIL QUE CAL CONTINUAR REFORÇANT

Quan es treballa en la revisió o planificació de polítiques públiques de joventut a escala local, una de les «fortaleses» que s'intenta identificar és l'existència d'un *espai* o *casal jove* al servei de la població juvenil de la localitat. Es tracta, sens dubte, d'un recurs potencial del municipi, però cal no oblidar que és fonamental analitzar, a més de la tasca anual que realitza, l'impacte que té en el conjunt de xiques i xics joves. A l'Espai Jove d'Ontinyent, al llarg de l'any es realitzen multitud de tallers, activitats, jornades, cursos... encara que el seu abast mediàtic és limitat. No pocs joves reconeixen que no saben que existeix. La ubicació de l'Espai Jove també constitueix una barrera al desenvolupament equilibrat i cohesionat dels serveis que ofereix. En aquest aspecte és pertinent incloure una línia d'actuació que intente reforçar les bones pràctiques del recurs juvenil esmentat i generar un dinamisme més elevat entre els joves d'Ontinyent.

Objectiu general

Consolidar l'Espai Jove com un lloc de referència per al conjunt de xics i xiques joves d'Ontinyent. Millorar els canals i mitjans de difusió sobre les activitats puntuals que s'hi realitzen i, sobretot, de la disponibilitat com a recurs d'oci permanent.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Joves entre 12-18 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Dissenyar un pla de difusió per a ampliar el coneixement de la joventut sobre els recursos que ofereix l'Espai Jove. Seria convenient establir accions de difusió bidireccionals en què la mateixa joventut, quan és informada sobre el recurs, pugui exposar si els resulta atractiu o no.
- Promoure la vertebració de les activitats que organitza l'Espai Jove per al conjunt del municipi.
- Revisar el biaix de gènere que hi ha entre els joves que hi assisteixen setmanalment i oferir recursos alternatius perquè també siga un lloc atractiu per a les xiques joves.
- Millorar el manteniment de les instal·lacions, les d'una major inversió en recursos per a les reparacions oportunes.

III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT

LÍNIA D'ACTUACIÓ 3:

OBRINT PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ JUVENIL, UNA TASCA DE TOTES I TOTS

Els processos participatius en l'àmbit municipal són mecanismes de democràcia directa que van nàixer per a quedar-se. Cada vegada més, és la ciutadania la que assumeix un paper protagonista en la presa de decisions dels assumptes que són competència del municipi. Alhora, els processos participatius vénen acompanyats de nous reptes i horitzons per al termini curt i mitjà. Un d'aquests reptes és intentar implicar progressivament la població més jove en aquests processos, generant un impacte directe en el seu desenvolupament personal. Serveix com a instrument pedagògic, ja que els vincula directament amb els assumptes polítics de la ciutat i, al mateix temps, posen les bases perquè es constituïsquen com a ciutadania crítica i activa en el pla sociopolític. Encara que a Ontinyent s'hagen desenvolupat algunes iniciatives soltes com «Nosaltres sí pintem», hi ha la necessitat de replantejar aquestes d'activitats dins d'un marc estratègic i programat.

Objectiu general

Ampliar els espais i mecanismes de participació ciutadana dirigits a la població juvenil. Implementar processos de participació de manera transversal, mitjançant la implicació de totes les àrees municipals, per tal de desenvolupar instruments pedagògics de participació ciutadana que generen pràctiques proactives i democràtiques des de les edats més primerenques.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Joves entre 12-25 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Facilitar i promoure des de l'administració pública la implicació dels joves en el pressupost participatiu (Ontinyent Participa), i ser agents proactius en les diferents fases: elaboració de propostes, presentació de les propostes i votacions.
- Impulsar i crear pressupostos participatius juvenils i infantils amb un component pedagògic i estratègic per a fer partícip el conjunt de xiquets, xiquetes, adolescents i joves del municipi.
- Constituir la figura dels *corresponsals juvenils* en els centres educatius del municipi, els quals tindrien com a objectiu posar en relació les dinàmiques participatives o d'oci que s'organitzen des de l'ajuntament a la resta de companys i companyes del centre.
- Oferir i facilitar als centres educatius la possibilitat d'incorporar tallers participatius a la programació escolar.

III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT

LÍNIA D'ACTUACIÓ 4:

ART URBÀ I CREATIU: GENERANT OPORTUNITATS CULTURALS EN L'ETAPA JUVENIL

Com és ben sabut, la cultura i l'art s'expressen de múltiples maneres. No poques vegades es generen expressions creatives que mai les qualificariem com a cultura. L'art de carrer de vegades es relega a una pràctica associada a contextos de delinqüència juvenil, així com altres modalitats artístiques que, generalment, són els mateixos joves els que les practiquen. Abans que es produïska un rebuig massiu per part de la societat, l'administració pública té el deure d'entendre en què consisteix aquest tipus de «cultura urbana» i oferir espais condicionats perquè els protagonistes puguin desenvolupar lliurement el seu art. D'aquesta manera, altres joves o adults tindran la possibilitat de conèixer, entendre i contemplar les creacions artístiques que, per una falta d'espai públic d'exposició i creació, no acaben d'arribar a tots els públics.

Objectiu general

Habilitar nous espais d'art creatiu urbà en què la joventut tinga la possibilitat d'exposar i exhibir les seues potencialitats artístiques. Servirà de base per a fomentar les activitats culturals alternatives i fer-les conèixer al conjunt de població adulta.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Entre 14-30 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Habilitar un espai del municipi que siga per a ús *exclusiu* d'exhibició d'activitats, obres o pràctiques artístiques (en totes els seues modalitats).
- Desplegar una programació cultural juvenil per a dotar de contingut setmanal aquest espai, i que es faça amb la col·laboració i participació de la joventut implicada en aquests assumptes.
- Donar suport amb recursos materials públics a les persones que decidisquen fer ús d'aquest espai.

III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT

LÍNIA D'ACTUACIÓ 5:

NOVES MODALITATS DE TRANSPORT PENSEDES DES DE LA JOVENTUT I PER LA JOVENTUT

Davant dels limitats serveis de transport públic «eficaços» de què disposa la joventut per a desplaçar-se a altres localitats, estan optant per «reinventar» el mètode de transport i així millorar les condicions de flexibilitat, optimització del temps i reducció de la despesa. Tant el mitjà de transport ferroviari com les línies d'autobús no els garanteixen aquestes condicions, de manera que, lluny de conformar-se i adaptar-se a les circumstàncies, han resolt adequar-se als nous temps i crear vies alternatives de transport gràcies a les possibilitats que disponibles en plataformes virtuals d'«economia col·laborativa». Han creat xarxes informals amb les quals es connecten per a compartir vehicle. Aquests joves valoren positivament aquesta nova pràctica, tot i que creuen que hauria de tenir el suport de l'administració local per a, d'una banda, arribar a més joves que no la coneixen, i de l'altra, i sobretot, garantir un desenvolupament adequat d'economia col·laborativa sense cap mena d'ànim de lucre. El deure de la corporació local és, en aquest cas, escoltar i interpretar les demandes de la joventut en aquesta matèria i observar de quina manera les seues lògiques de mobilitat s'aproximen més a la societat efímera i flexible que tenen davant seu.

Objectiu general

Donar suport a la joventut en la constitució de mètodes de transport col·laboratius facilitant un servei que reforce l'optimització del transport entre joves a través d'una economia col·laborativa real, sense ànim de lucre i adaptada als canvis tecnològics existents.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Joves entre 18-30 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Gestionar un canal de comunicació dinàmic en què la joventut oferisca la possibilitat de compartir vehicle per a desplaçaments de mitjana i llarga distància.
- Dissenyar aquest canal de comunicació a partir d'un procés de consultes ciutadanes per a optimitzar-ne el disseny.
- Crear una comissió de seguiment formada per la joventut per a avaluar periòdicament l'eficàcia del servei i proposar millores.

IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 1:

MODELS MIXTOS D'FP: UNA ASSIGNATURA PENDENT

La formació professional és, cada vegada més, l'opció preferida per molts joves per a adquirir les competències formatives necessàries que els valide per a exercir un treball d'acord amb els seus interessos. Tot i que la practicitat d'algunes opcions d'FP estiga en qüestionament, la veritat és que la ràtio d'inserció laboral de les titulades i titulats és, en línies generals, substancialment elevada. A Ontinyent, quan se'ls pregunta sobre l'FP, la majoria dels joves considera que disposen d'un ventall d'alternatives ampli, però posen l'èmfasi en la problemàtica de l'estratificació per gènere: «Hi ha cicles d'FP en què tot l'alumnat són xics, i també passa al contrari.» Encara que això responga fonamentalment a causes estructurals que estan arrelades en la transmissió cultural dels rols de gènere, es tracta d'un fenomen sobre el qual s'ha d'actuar des de l'àmbit local. En aquesta línia d'actuació es proposa utilitzar tots els recursos que estiguen a la disposició de l'administració local per a dissenyar, crear i promoure iniciatives que fomenten els models mixtos de formació professional i que, d'aquesta manera, cap xica o xic descarte cursar un cicle formatiu per estar exposats a una sèrie de pressions socials latents.

Objectiu general

Promoure models mixtos d'FP atenent les diferents dimensions que determinen la segregació per sexe en la fase de formació professional.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Joves entre 16-24 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Desenvolupar i impulsar campanyes de promoció d'una FP mixta en cicles en què predomina un únic gènere.
- Incorporar accions de gènere en els processos d'orientació formativa i laboral.
- Elaborar un estudi en profunditat, en col·laboració amb altres municipis veïns, que reculli les causes per les quals es reproduïx la segregació per gènere en molts cicles formatius a escala local i definir línies estratègiques per combatre-les.
- Incorporar el problema de la segregació per gènere en els projectes en marxa de foment dels cicles d'FP. Fer-ho dotant-lo d'una prioritat alta.

IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 2:

PLA DE XOC CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE EN L'ETAPA ADOLESCENT I JUVENIL

Totes i tots compartim el parer que tallar i erradicar la violència de gènere en totes les seues manifestacions és una de les principals obligacions que tenim com a societat. A priori, els nivells de conscienciació sobre aquest tema són més grans que abans, però els casos de violència de gènere no cessen en tot el país. La població juvenil, per la seua banda, no és un col·lectiu que es mantinga al marge d'aquest fenomen social: el pateix en primera persona, especialment les xiques joves. En aquest sentit, la joventut d'Ontinyent ha tingut l'oportunitat de debatre sobre la violència de gènere i una de les conclusions més significatives a què ha arribat és que tenen autèntiques dificultats per a identificar què es pot considerar violència masclista. Moltes vegades relacionen situacions de dominació i violència amb experiències personals i individuals, ja que, segons expliquen, no tenen prou coneixements per a vincular-les a la problemàtica de gènere. La veritat és que la nova onada feminista ha penetrat amb força en moltes consciències juvenils, cosa que, sens dubte, és una oportunitat que s'ha d'aprofitar i, en conseqüència, no s'ha de cessar en la tasca de continuar generant recursos per a erradicar la violència de gènere. Pel que fa a aquest pla, s'inclou una línia d'actuació específica per a eliminar les experiències de violència masclista que pateixen les xiques joves del municipi.

Objectiu general

Dissenyar i promoure actuacions en el curt i mitjà termini per a posar fi als casos de violència de gènere en l'etapa juvenil. També es treballarà en la promoció i transmissió del pensament crític i la perspectiva de gènere adreçada a xiques i xics joves amb l'objectiu de facilitar la identificació de la violència de gènere en les seues múltiples expressions.

Perfil de joves al qual va dirigit: Xics i xiques entre 12-24 anys.

Recomanacions (possibles propostes)

- Elaborar un document estratègic que definisca les accions que es desenvoluparan per a prevenir i erradicar els casos de violència de gènere en l'etapa juvenil.
- Elaborar un pla formatiu sobre prevenció de violència de gènere en l'etapa adolescent i juvenil adreçat a tots els agents socials i institucionals que tenen relació directa amb aquest col·lectiu.
- Dissenyar programes específics de prevenció de violència de gènere en període de festes locals (cal incloure-hi instruments com els *punts violeta*).
- Impulsar un projecte d'apoderament col·lectiu feminista per a les xiques adolescents.

IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 3:

VISIBILITZAR EL PAPER DE LA DONA EN LA HISTÒRIA LOCAL

Quan s'estudien les causes de la desigualtat de gènere en les societats modernes, la majoria d'analistes coincideixen en un punt: el problema principal està en l'educació, que fa que els xiquets i les xiquetes comencen a reproduir els rols de gènere i la desigualtat instituïda. Es tracta d'un diagnòstic plausible, però aquesta mena de reflexions no sempre es tradueixen en mesures concretes a causa de la complexitat de tota l'estructura educativa. Ací la joventut torna a demostrar el seu pragmatisme a l'hora de dissenyar actuacions a favor de la igualtat de gènere en edats primerenques i proposa intervenir en aspectes simbòlics que tinguen influències pedagògiques en els xiquets, xiquetes, adolescents i joves de la localitat. En concret, aposten per fomentar i promoure la visibilitat de les dones en la història local d'Ontinyent. Tenir referències femenines que alhora siguen properes a la història del poble, permetrà a totes i a tots desconstruir els imaginaris col·lectius dominants que majoritàriament presenten els homes com les úniques figures que han acomplit gestes importants al llarg del temps. A més del component històric, suggereixen posar en valor els espais que actualment ocupen, de manera progressiva, les dones del municipi, i que, tradicionalment, «eren cosa d'homes».

Objectiu general

Fomentar i incentivar una major visibilitat de les dones en la història local del municipi i, d'aquesta manera, ampliar les referències femenines que tindran les noves generacions d'Ontinyent enfront del tradicional predomini dels homes.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Totes les edats

Recomanacions (possibles propostes)

- Reconèixer el nom de dones importants del municipi en les noves denominacions de carrers, places o espais públics, i que això emergisca d'un procés de consultes ciutadanes acompanyades d'informació rellevant sobre els seus èxits.
- Dissenyar mètodes divulgatius que expliquen els èxits de les dones d'Ontinyent, tant en el passat com ara.
- Recopilar i sistematitzar experiències locals de transformació real cap a la igualtat i posar-les en valor dins i fora del municipi.

IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 4:

PER UNES RELACIONS SENTIMENTALS I AFECTIVOSEXUALS BASADES EN EL RESPECTE MUTU I LA IGUALTAT DE GÈNERE

És en l'etapa adolescent quan, en general, els xics i les xiques comencen a experimentar les primeres relacions sentimentals i afectivosexuals. Se'ls presenta davant els seus ulls tot un univers per descobrir, exposant-se a infinitat de pors, incerteses i sensacions positives que mai abans havien viscut. Què saps del sexe?, quines són les referències en les relacions sentimentals i afectivosexuals? Encara que tots estiguen exposats a la novetat i la incertesa permanent, els xics i les xiques no estan, en general, en igualtat de condicions, ja que experimenten les relacions en un context de desigualtat de gènere que afecta directament moltes xiques joves. L'actual model d'educació sexual (encara basat en el tabú) presenta grans mancances; en primer lloc, perquè l'educació sexual que s'imparteix en els centres educatius es limita a tallers afectivosexuals en els quals, tot sovint, es presta més atenció als «riscos sanitaris» que a altres aspectes. D'altra banda, les referències sexuals que de fet reben molts joves, especialment els xics, són a través de la pornografia. Aquesta situació, més enllà dels prejudicis directes sobre la igualtat de gènere que comporta, ha de fer que es replantege quina és la tasca que duu a terme l'administració pública i, sobretot, per què no s'aconsegueix implantar un model d'educació afectivosexual que siga atractiu per a les xiques i xics joves. Per tant, l'actual línia d'actuació adquirirà sentit sempre que es dissenye des d'un enfocament col·laboratiu i fent partícip la joventut en el disseny de les accions.

Objectiu general

Posar al servei del jovent els mecanismes necessaris per a facilitar l'accés a l'educació afectivosexual basada en el respecte i la igualtat de gènere. Per tant, un primer objectiu serà dissenyar mètodes pedagògics atractius per a la joventut i, en conseqüència, tenir un impacte real en la transformació de les relacions de dominació que experimenta molta població jove.

Perfil de joves al qual va dirigit: Joves entre 14-23 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Promoure tallers participatius, deliberatius i informatius sobre el tema afectivosexual en el qual la gent jove tinga un paper proactiu.
- Promoure accions, en col·laboració amb l'agent d'igualtat, d'educació afectivosexual a través de grups no mixtos, i d'aquesta manera treballar el problema de desigualtat de gènere a partir de les experiències personals.
- Estudiar, analitzar i comprendre en profunditat les relacions afectivosexuals que es donen en l'etapa adolescent i juvenil i desenvolupar actuacions detallades en aquest camp.

IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 5:

ACOSTAR LA FORMACIÓ PER A LA IGUALTAT A LES ENTITATS I INSTITUCIONS DEL MUNICIPI.

Per a vertebrar la igualtat de gènere i aplicar-la en tots els camps en què s'interactua amb la joventut cal promoure habilitats formatives que fomenten la igualtat de gènere en multitud d'àrees. Encara que moltes persones estiguen sensibilitzades amb la igualtat de gènere, això no els habilita per a transmetre i dissenyar actuacions que respecten i promoguen aquesta sensibilitat. Si bé la formació per a la igualtat és un dels objectius prioritaris d'aquest pla, també cal considerar que, a més dels centres educatius, hi ha moltes altres entitats locals (penseu, per exemple, en les associacions juvenils) que, tot i comptar amb monitors i monitores sensibilitzades amb aquesta matèria, no disposen de la formació adequada i estan limitades a l'hora de dissenyar activitats o accions des d'una perspectiva de gènere.

Objectiu general

Facilitar la formació per a la igualtat de gènere a totes les entitats socials i institucionals que ho demanen, amb l'objectiu d'incentivar i promoure les pràctiques a favor de la igualtat en tots els espais juvenils (públics i privats) en els quals l'administració pública local no coordina o gestiona de manera directa.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Persones representants d'entitats socials i institucions

Recomanacions (possibles propostes)

- Promoure cursos de formació per a la igualtat de gènere dirigits a representants de les entitats associatives juvenils, coordinadors i coordinadores, monitors i monitores, docents o altres perfils que estiguen lligats a la joventut.
- Col·laborar i donar suport amb recursos les iniciatives de formació per a la igualtat de gènere que es dissenyen des d'organitzacions externes a l'administració local.
- Crear una jornada anual (més enllà de les dates assenyalades com el 8 de Març o el 25 de Novembre) en què es tracte en profunditat el problema de la desigualtat de gènere en l'etapa adolescent i juvenil, amb la participació de professionals de prestigi reconegut en aquesta matèria (seria convenient fer-ho en col·laboració amb la Universitat de València). I, a més, organitzar durant aquesta setmana activitats relacionades amb el tema en qüestió (implicant-hi la joventut).

V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 1:

REVERTIR LA TENDÈNCIA A L'ABANDÓ DE L'ESPORT EN L'ETAPA ADOLESCENT

Quan els xiquets i xiquetes es troben en edats que comprenen els 8-12 anys, és força freqüent que les famílies els inscrivien en activitats esportives i, per tant, que l'esport siga una part substancial en les seues vides. Les dades del municipi ho confirmen així: el nombre de xiquets i xiquetes que practiquen algun esport és elevat; a més, hem d'afegir que s'ofereixen modalitats esportives molt diverses. No obstant això, aquest desenvolupament esportiu es veu truncat, de manera generalitzada, quan compleixen una determinada edat (16-18 anys) i abandonen les activitats que realitzaven fins llavors. Hi ha, per tant, una tendència a abandonar l'esport quan són adolescents i les seues preocupacions, interessos i prioritats es transformen radicalment. Encara que això no siga un fet específic del municipi, els organismes competents han d'estar alerta i prendre les mesures oportunes per a intentar frenar aquest abandonament massiu de l'esport juvenil. Conèixer les causes que els porten, per exemple, a abandonar el club esportiu podria servir de punt de partida per començar a revertir aquesta situació. Es tracta, sens dubte, d'una edat crítica amb canvis radicals, que no es podran modificar si no es genera l'empatia necessària.

Objectiu general

Reduir la tendència a l'abandonament de les activitats esportives de la joventut entre 16-20 anys, garantint les condicions necessàries per a promoure la continuïtat en les activitats esportives que desenvolupen aquests joves.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Joves entre 16-20 anys que practiquen activitats esportives

Recomanacions (possibles propostes)

- Fer un diagnòstic que analitze les raons per les quals la joventut abandona a una edat determinada les activitats esportives.
- Promoure un espai participatiu i deliberatiu, en col·laboració amb els clubs, en què la mateixa joventut determine quines accions podrien servir per a capgirar aquesta situació.
- Facilitar la constitució d'entrenadors i entrenadores de clubs esportius que incentiven i sensibilitzen els xics i les xiques sobre la importància de continuar en els equips esportius.
- Fomentar accions formatives dirigides a clubs esportius del municipi amb l'objectiu que coneguen tècniques per a intervenir en els casos de joves que volen abandonar l'activitat esportiva.

V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 2:

PROMOURE LA INCLUSIÓ DE TOTA LA JOVENTUT ALS ESPAIS ESPORTIUS

Quan una persona vol accedir a un recurs o servei, públic o privat, se sol topa amb un entrebanc: el cost del recurs o servei. En funció de la seua capacitat per a satisfer aquesta despesa i la prioritat que li atribuïska, decidirà si finalment en farà ús. Hi ha certs recursos i activitats de tipus educatiu, cultural o de salut que, atenent el dret a la igualtat d'oportunitats, es busca que siguen gratuïts o que tinguen un cost reduït. En aquesta mateixa línia s'haurien d'incloure les activitats esportives dirigides a la ciutadania, en general, i a la joventut, en particular. Garantir l'accés a tot el jovent a practicar algun esport, independentment de les capacitats econòmiques, s'inclou en el aquest pla com un factor prioritari. Disposar d'una àmplia oferta esportiva a través de clubs esportius privats no garanteix un clima d'inclusió i cohesió; això només s'aconseguirà si es promou una estructura d'activitats esportives assequibles per a la gran majoria de joves i, al mateix temps, que tinguen la possibilitat d'utilitzar els espais esportius públics a preus assequibles. Dissenyar una línia d'actuació en aquest sentit respon, en gran part, a les demandes de molta joventut que, tot i tenir la voluntat de practicar esport, es veuen obligats a renunciar-hi per la seua situació socioeconòmica.

Objectiu general

Garantir l'accés a les instal·lacions i activitats esportives a preus assequibles per a tota la joventut. Promoure els recursos necessaris per a evitar casos d'exclusió esportiva per motius econòmics i reforçar les ajudes al col·lectiu juvenil en les diferents activitats i ofertes esportives.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Joves de totes les edats

Recomanacions (possibles propostes)

- Promoure i augmentar les ajudes econòmiques dirigides als joves que no disposen dels recursos econòmics necessaris per a realitzar determinades activitats esportives.
- Establir convenis de col·laboració amb els clubs esportius del municipi per facilitar la inclusió i el desenvolupament de joves esportistes sense recursos econòmics.
- Revisar el preu de les instal·lacions esportives públiques i adequar-les a les capacitats adquisitives de la joventut del municipi.
- Habilitar més espais públics oberts amb aparells condicionats per a la pràctica esportiva (per exemple, parcs amb «aparells»).

V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL
LÍNIA D'ACTUACIÓ 3: REFORÇAR L'ESPORT FEMENÍ EN EDATS PRIMERENQUES
<p>Hi ha determinats esports que han estat, tradicionalment, vinculats als homes. El futbol n'és indiscutiblement un, però també destaca el bàsquet, el ciclisme, etc. A Ontinyent es percep una tendència a l'alça de xiques joves que practiquen aquest tipus d'esports, els clubs femenins són cada vegada més grans i la sensibilitat de les institucions va creixent al mateix temps. No obstant això, aquesta realitat només es pot interpretar com un escenari de tendència, és a dir, es percep que es van equiparant les ràtios d'igualtat en el marc de la pràctica esportiva, tot i que encara s'està molt lluny de aconseguir-ho. Si bé resulta relativament senzill fomentar l'esport femení en una fase amateur, el principal problema sorgeix quan han de fer el salt a l'esport professional o d'elit, ja que la situació de precarietat per la qual moltes haurien de passar és un factor que determina la no continuïtat de moltes d'elles. Per tant, no n'hi ha prou amb implementar actuacions directes de conscienciació dirigides a les xiques joves en edats primerenques, sinó que és pertinent reforçar l'esport femení en una escala superior per a, així, dotar de possibilitats reals el desenvolupament professional de les dones joves que s'hi vulguen dedicar.</p>
Objectiu general
<p>Donar suport i reforçar l'esport femení que es practica a Ontinyent en totes les modalitats, així com garantir els recursos necessaris per a equiparar el grau de professionalitat dels equips femenins i masculins. S'hauran de crear els canals necessaris per a sensibilitzar la joventut en edats primerenques de les potencialitats de l'esport femení i les seues expectatives de professionalització.</p>
Perfil de joves al qual va dirigit:
Xiques joves entre 12-30 anys.
Recomanacions (possibles propostes)
<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar i col·laborar en iniciatives que promouen la difusió de l'esport femení dels clubs del municipi. - Col·laborar en la creació d'espais de trobada, sensibilització i difusió entre els clubs d'esport femení i els centres educatius. - Constituir una xarxa d'agents institucionals, socials i entitats privades que promouen el desenvolupament de l'esport femení professionalitzat.

V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 4:

PLA DE XOC CONTRA L'ADDICCIÓ DELS JOVES A LES APOSTES ESPORTIVES

Cada vegada més informes ho ratifiquen: les apostes esportives són una pràctica associada al dia a dia de molts joves. És una activitat complementària al seu temps d'oci, pràcticament tan freqüent com escoltar música o jugar a videojocs. Quan en els IES se'ls va preguntar per aquest fenomen, tots els adolescents coincidien a afirmar que es tractava d'una pràctica normalitzada i naturalitzada (les xiques reconeixien que era una qüestió que afectava exclusivament els xics). En els debats, molts joves adopten una actitud reactiva i infundada a delegar responsabilitats. No els falta raó, ja que, d'una manera o d'una altra, són un col·lectiu exposat massivament a anuncis publicitaris en els quals els protagonistes solen ser personatges públics que idolatren (jugadors de futbol, etc.). L'elevada quantitat de «cases d'apostes» que s'han obert els últims anys a tot el país és un indicador més que exemplifica la magnitud del fenomen; l'obertura d'aquests locals a Ontinyent ha seguit una tendència similar. La manca de competències que es tenen a escala local per a delimitar el model d'apostes (recordem que la majoria d'apostes es fan en línia), fa que siga encara més necessari desenvolupar un pla estratègic que se centre en la joventut de la localitat i genere les condicions necessàries perquè els mateixos joves adopten una posició crítica i contrària al joc. A més, no hem de descuidar el paper que hi tenen les famílies, ja que moltes d'elles pateixen l'addicció dels seus fills en primera persona. Aquesta és, sens dubte, una línia d'actuació prioritària i urgent, a través de la qual caldrà actuar en conseqüència.

Objectiu general

Oferir al jovent mecanismes per a transformar i prevenir l'addicció a les apostes esportives a través de recursos psicosocials. Això ha d'anar acompanyat d'una planificació estratègica que aborde la problemàtica des d'una perspectiva transversal i mitjançant una tasca multidisciplinària.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Xics joves entre 14-25 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Crear un pla de prevenció de les apostes esportives en edats primerenques en col·laboració amb el teixit associatiu i els IES, o altres entitats vinculades a la joventut.
- Crear estratègies innovadores de sensibilització per a prevenir l'addicció a les apostes esportives de la joventut, i fer-ho creant espais en què els joves tinguen un paper proactiu.
- Promoure jornades i xarrades de prevenció de l'addicció a les apostes esportives dirigides a les famílies i al teixit associatiu juvenil.

V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES A L'ETAPA JUVENIL

LÍNIA D'ACTUACIÓ 5:

PROMOURE HÀBITS DE VIDA SALUDABLES I PREVENIR EL CONSUM D'ALCOHOL I DROGUES EN EDATS PRIMERENQUES

A l'hora d'identificar els problemes de la joventut, independentment del context en què s'analitze, és ineludible que se suscite el debat sobre el consum d'alcohol i drogues en edats primerenques. Lluny de obviar-lo, se n'ha volgut conèixer l'opinió de la gent jove, i molts d'ells i elles reconeixen haver consumit alcohol en l'etapa preadolescent. Comencen els joves cada vegada més prompte a beure alcohol?, consumeixen droga (sobretot porros) en edats cada vegada més primerenques?, amb quina freqüència solen fer *botellón*? Més enllà d'oferir una radiografia catastrofista sobre el consum d'alcohol i drogues entre la joventut del municipi, el que més interessa com a administració pública és identificar en què es fallant a l'hora de sensibilitzar i promoure la prevenció del consum de substàncies nocives i avaluar quines alternatives s'ofereixen als joves perquè voluntàriament s'estimen més dedicar el temps d'oci a altres activitats. Es tracta d'una problemàtica transversal que s'hauria de lligar amb qualsevol de les temàtiques que s'han treballat en el pla. Per a generar impactes reals cal dissenyar accions coordinades i, sobretot, dotar-les d'un component creatiu i innovador per a evitar que es reproduïsquen els tradicionals tallers d'intervenció i sensibilització en què els adults els expliquen les conseqüències nocives que tenen aquestes pràctiques.

Objectiu general

Avaluar i mesurar l'impacte dels tallers de sensibilització i prevenció del consum d'alcohol i drogues en l'etapa jove, així com proporcionar opcions d'oci i diversió alternatives al consum d'alcohol, drogues o altres pràctiques nocives i, al mateix temps, oferir els recursos necessaris perquè prioritzin, per voluntat pròpia, la necessitat d'adoptar hàbits de vida saludables.

Perfil de joves al qual va dirigit:

Xics i xiques joves entre 14-23 anys

Recomanacions (possibles propostes)

- Avaluació en profunditat de les accions i activitats que s'han realitzat fins ara sobre la prevenció del consum d'alcohol i de drogues en adolescents i joves.
- Organitzar, planificar i oferir nous recursos d'oci que siguen una alternativa real al consum d'alcohol en edats primerenques.
- Crear una comissió interdepartamental de foment d'hàbits saludables en la joventut, en què estiguen presents les associacions juvenils, els clubs esportius i les àrees de l'ajuntament competents en aquesta matèria.

QUADRE RESUM: LÍNIES ESTRATÈGIQUES I LÍNIES D'ACTUACIÓ: PLA DE JOVENTUT D'ONTINYENT 2019-2023

I. EDUCACIÓ I FORMACIÓ DINS I FORA DE L'AULA	1. PLA DE XOC PER A PREVENIR I ERRADICAR L'ASSETJAMENT ESCOLAR I LES SITUACIONS D'AÏLLAMENT DE L'ALUMNAT AMB DIFICULTATS D'APRENENTATGE
	2. REFORÇAR I MILLORAR EL PROCÉS D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA EN LES FASES DE TRANSICIÓ FORMATIVA
	3. PROMOURE EL «RECICLATGE FORMATIU» DEL PERSONAL DOCENT PER A FACILITAR L'ADAPTACIÓ ALS CANVIS I LES NOVES NECESSITATS DE L'ALUMNAT
	4. MESURES QUE INCENTIVEN EL RETORN DE LA JOVENTUT QUE HA ACABAT ELS ESTUDIS FORA DEL MUNICIPI
	5. ADEQUAR LES SALES D'ESTUDI PÚBLIQUES (BIBLIOTEQUES) A LES NECESSITATS ESTACIONALS DELS JOVES ESTUDIANTS
II. ACCÉS A L'OCUPACIÓ, A L'EMPRENEDORIA I A L'EMANCIPACIÓ ECONÒMICA	1. GARANTIR RECURSOS D'ORIENTACIÓ I INTERMEDIACIÓ LABORAL ADAPTATS A LES NECESSITATS, DEMANDES I SITUACIONS DE LA JOVENTUT
	2. ACOMPANYAR LA JOVENTUT EN EL REpte DE LA PRIMERA OCUPACIÓ DE QUALITAT
	3. PROMOURE AMB LA JOVENTUT UN PLA D'OCUPACIÓ JUVENIL DE CARÀCTER MUNICIPAL-COMARCAL
	4. MESURES QUE INCENTIVEN EL RETORN DE LA JOVENTUT QUE HA CONCLÒS ELS ESTUDIS FORA DEL MUNICIPI
	5. L'HABITATGE COMPARTIT COM ALTERNATIVA RESIDENCIAL EN L'ETAPA JOVE (18-30 ANYS)
III. REAPROPIACIÓ JUVENIL DELS ESPAIS PÚBLICS: PARTICIPACIÓ, CULTURA, OCI I MOBILITAT	1. PROMOURE MÉS RECURSOS I ACTIVITATS D'OCI I CULTURA DIRIGITS A LA POBLACIÓ ADOLESCENT
	2. L'ESPAI JOVE: UN RECURS JUVENIL QUE CAL CONTINUAR REFORÇANT
	3. OBRIR PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ JUVENIL, UNA TASCA DE TOTES I TOTS
	4. ART URBÀ I CREATIU: GENERANT OPORTUNITATS CULTURALS EN L'ETAPA JUVENIL
	5. NOVES MODALITATS DE TRANSPORT PENSEDES DES DE LA JOVENTUT I PER A LA JOVENTUT
IV. LA DESIGUALTAT DE GÈNERE EN L'ENTORN ADOLESCENT I JUVENIL	1. MODELS MIXTOS D'FP: UNA ASSIGNATURA PENDENT
	2. PLA DE XOC CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE EN L'ETAPA ADOLESCENT I JUVENIL
	3. VISIBILITZAR EL PAPER DE LA DONA EN LA HISTÒRIA LOCAL
	4. PER UNES RELACIONS SENTIMENTALS I AFECTIVOSEXUALS BASEDES EN EL RESPECTE MUTU I LA IGUALTAT DE GÈNERE
	5. ACOSTAR LA FORMACIÓ PER A LA IGUALTAT A LES ENTITATS I INSTITUCIONS DEL MUNICIPI
V. LA PRÀCTICA ESPORTIVA I ELS HÀBITS SALUDABLES EN L'ETAPA JUVENIL	1. REVERTIR LA TENDÈNCIA A L'ABANDÓ DE L'ESPORT EN L'ETAPA ADOLESCENT
	2. PROMOURE LA INCLUSIÓ DE TOTA LA JOVENTUT EN ELS ESPAIS ESPORTIUS
	3. REFORÇAR L'ESPORT FEMENÍ EN EDATS PRIMERENQUES
	4. PLA DE XOC CONTRA L'ADDICCIÓ DELS JOVES A LES APOSTES ESPORTIVES
	5. PROMOURE HÀBITS DE VIDA SALUDABLE I PREVENIR EL CONSUM D'ALCOHOL I DROGUES EN EDATS PRIMERENQUES

BIBLIOGRAFIA

- Ballesteros Guerra, J.C.; Megías Quirós, I.; Rodríguez San Julián, E. (2012). *Jóvenes y emancipación en España*. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción (FAD).
- Beck, U. i Beck-Gernsheim, E. (2003). *La individualización. El individualismo institucionalizado y sus consecuencias sociales y políticas*. Barcelona, Paidós.
- Benedicto, J. (2014). La integración sociopolítica de los jóvenes en tiempos inciertos. *Società Mutamento Política*, 5 (10): 55-74
- Benedicto, J. i Morán, M.L. (2013). De la integración adaptativa al bloqueo en tiempos de crisis. Preocupaciones y demandas de los jóvenes, en Morán, M. L. (ed.): *Actores y demandas en España. Análisis de un inicio de siglo convulso*. Madrid: Los Libros de la Catarata, pp. 56-80.
- Benedicto, J.; Fernández, L.; Gutierrez, M.; Martín, E.; Morán, M.L. y Perez, A. (2013). *Transitar a la intemperie. Jóvenes en busca de integración*. Madrid, INJUVE [en línea].
- Bernabeu, A.; Escot, L.; Fernández, J. A.; Fernández, L.; Fernández, J. & Del Valle, M. (2013). *Empleos en perspectiva (próxima y futura)*. INJUVE-Observatorio de la Juventud en España.
- Cainzos, M. (2006). *La participación política de los jóvenes españoles en manifestaciones. Comparación con los jóvenes europeos y análisis de sus determinantes*. *Revista de Estudios de Juventud*, 75: 121-153.
- Casado, E. (2012). *Tramas de la violencia de género: sustantivación, metonimias, sinécdoques y preposiciones*. Papeles del CEIC, 2012/2, 85.
- Cavia, B., Gatti, G., Martínez de Albeniz, I., Rodríguez, S., Santamaría, E., Seguel, A. G., Pérez-Agote, A., Tejerina, B. (2005). *Hacia una nueva cultura de la identidad y la política. Tendencias en la juventud vasca*. Bilbao: Observatorio Vasco de la Juventud.
- Cea D'Ancona, M. A. (2007). *La deriva del cambio familiar. hacia formas de convivencia más abiertas y democráticas*. CIS, Madrid.
- Cebolla-Boado, H. (2009). *La concentración de inmigrantes en las escuelas españolas*. Análisis del Real Instituto Elcano (ARI): (7): 1.
- Cebolla-Boado, H.; Radl, J. i Salazar, L. (2014). *Aprendizaje y ciclo vital*. Colección Estudios Sociales de La Caixa, núm. 39.
- CEIC (2012). *Precariedad vital y juventud vasca. Condiciones sociales y estrategias biográficas para llevar una vida normal*. Donostia-San Sebastián. Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco.
- Comas, D. (2007): *Las políticas de juventud en la España democrática*. Madrid: INJUVE.
- Comas, D. (2011). ¿Por qué son necesarias las políticas de juventud? *Revista de Estudios de Juventud*, 95, 11-27.
- Delpino, M. i Eresta, M (2011). *Adolescentes de hoy. Aspiraciones y modelos*. Madrid. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Liga Española de la Educación.
- Delpino, M. i Eresta, M. (2013). *Relaciones afectivas y sexualidad en la adolescencia*. Madrid: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Liga Española de la Educación.
- Espín, M. (coord.). (2011). Adolescentes digitales. *Revista Española de Sociología*, 92: 7-202.
- Eurostat (2015). *Being young in Europe today*. Publications Office of the European Union, Luxemburg.
- Feixa, C., Porzio, L. (2004). Los estudios sobre culturas juveniles en España (1960-2003). *Revista de Estudios de Juventud*, 64: 9-28.
- Feixa, C., Sánchez, J. (2016). De las culturas juveniles a los estilos de vida: etnografías y metaetnografías en España, 1985-2015. *Revista de Estudios de Juventud*, 110: 105-129.
- Fernández-Enguita, M., Mena, L., i Rivière, J. (2010). El abandono y fracaso escolar en España. *Colección estudios sociales La Caixa*, 29, 9-219.
- Francés, F., Alaminos, A., Penalva, C. i Santacreu, O. (2015). *La investigación participativa: métodos y técnicas*. Ecuador: PYDLOS EDICIONES.
- Furlong, A. (2000). Introducción. La juventud en un mundo cambiante. *Revista Internacional de Ciencias Sociales*, núm. 164: 1-6 (monogràfic *La juventud en transición*).
- García Albacete, G. (2008). ¿Apatía política?: Evolución de la implicación de la juventud española desde los años 80». *Revista Estudios Juventud*, núm. 81: 133-159.
- García Selgas, F. i Casado, E. (2010). *Violencia en la pareja: género y vínculo*. Talasa, Madrid.

- García, M., Casal, J., Merino R. i Sánchez, A. (2013). Itinerarios de abandono escolar y transiciones tras la Educación Secundaria Obligatoria. *Revista de Educación*, 361: 65-94.
- Gómez J.A., Cases, J.I., Gusano, G. i Lalanda, C. (2017). *Percepción social sobre el juego de azar en España 2017*. Madrid: IPOLGOB-UC3M.
- Henar, L. i Segales, M. (2015). *Cambios sociales y empleo en la juventud en España: una mirada hacia el futuro*. INJUVE-Observatorio de la Juventud en España.
- INJUVE (2008). Informe Juventud en España 2008. Madrid: INJUVE
- INJUVE (2012). Informe Juventud en España 2012. Madrid: INJUVE
- Lasén, A. (2000). *A contratiempo. Un estudio de las temporalidades juveniles*. Madrid: CIS.
- Leccardi, C.y Feixa, C. (2014). El concepto de generación en las teorías sobre la juventud, en C. Feixa, *De la generación @ a la # generación*. Barcelona, NED ediciones: 47-64.
- Lloret, D. (2018). *Juego de apuestas en adolescentes de la provincia de Alicante II. Estudio longitudinal 2016-2017 de los hábitos de juegos de apuestas y los predictores psicosociales*. Alacant: Diputació d'Alacant.
- López Blasco, A. (2008). Jóvenes en una sociedad cambiante. Demografía y transiciones a la vida adulta, *Informe Juventud en España 2008, tomo I*. Madrid: instituto de la Juventud.
- Mills, W. (1986). *La imaginación sociológica*. Madrid: F.C.E.
- Miret, P. (2010). Emancipación juvenil a través de la formación de la pareja. Una comparación entre los censos de 1991 y de 2001, *Papers. Revista de Sociologia*, 95: 757-777.
- Módenes, J. A.; Fernández-Carro, C. i López-Colás, J. (2013). La formación de hogares y la tenencia de vivienda de los jóvenes en la reconfiguración de los sistemas residenciales europeos, *Scripta Nova Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales*, Vol. XVII, núm. 460.
- Montoya, E. (2002). Graffiti Hip-hop: una plaga de artistas. *Política y sociedad*, 39(2): 339-359.
- Morán, M.L. i Benedicto, J. (2015). La construcción de los imaginarios colectivos sobre jóvenes, participación y política en España. *Revista de Estudios de Juventud*, 110: 83-103.
- Moreno, A (2012). Situación demográfica, económica y laboral de las personas jóvenes, en *Informe Juventud en España 2012*. Madrid, INJUVE-Observatorio de la Juventud en España: 15-167.
- Moreno, A., López, A. i Segado, S. (2012). La transición de los jóvenes a la vida adulta. Crisis económica y emancipación tardía. Barcelona, Colección *Estudios Sociales, nº 34, Obra Social «La Caixa»*.
- Pérez, S., González, A. i Pérez, E. (2013). *Un futuro sin generación perdida. Una revisión de la situación de los jóvenes en España*. INJUVE-Observatorio de la Juventud en España.
- Requena, M. (2006). Familia, convivencia y dependencia entre los jóvenes españoles. *Panorama Social*, (3): 64-77.
- Ruiz Callado, R. (2004). Estudio sobre la juventud: Jumilla 2003. Ayuntamiento de Jumilla, Concejalía de juventud.
- Ruiz Callado, R. y Martínez Cía, N. (2017). Transición a la edad adulta en jóvenes vulnerables. Efectos de una intervención sociocomunitaria en el barrio de Las Remudas, Gran Canaria, España. *Enfermería Global*, 16(4), 284-323.
- Rocha, F. (2012). *El desempleo juvenil en España. Situaciones y recomendaciones políticas*. Fundación Primero de Mayo, CC.OO.
- Rodríguez San Julián, E. i Ballesteros Guerra, J.C. (2013). *Crisis y contrato social. Los jóvenes en la sociedad del futuro*. Madrid, Centro Reina Sofía sobre Adolescencia y Juventud.
- Rodríguez, E.; Megías, I. y Navarro, J. (2005). *Jóvenes, tiempo libre y consumos de drogas. Modelos, vivencias y expectativas entre los jóvenes de Castilla-La Mancha*. Toledo: FISCAM (Fundación para la Investigación Sanitaria en Castilla-La Mancha).
- Serrano, L., y Soler, A. (2015). *La formación y el empleo de los jóvenes españoles. Trayectoria reciente y escenarios futuros*. Fundación BBVA/IVIE.
- Tabernero, C., Aranda, D. i Sánchez-Navarro, J. (2010). Juventud y tecnologías digitales: espacios de ocio, participación y aprendizaje. *Revista de Estudios de Juventud*, 88: 77-96.
- Villasante, T., Montañés, M., i Martín, P. (2001). *Prácticas locales de creatividad social: Construyendo Ciudadanía, 2*. Barcelona: El Viejo Topo.

